

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani

La situație.

În sfârșit, după mare luptă parlamentară și multe sbuciumări, se vede, că mersul afacerilor țării va intra în ogașia obicinuită. Partea cea mai mare a opoziției a desarmat, a încetat de a face împotriva guvernului. Vineri noaptea, în săptămâna trecută, partidul independent al lui Kossuth a luat hotărârea să încete cu obstrucția.

Urmarea acesteia a fost, că Kossuth Ferencz a declarat în parlament, că partidul lui e aplicat a înceta cu împotrivirea, cu condiția, ca guvernul, să făgăduiască alărgi dreptul de alegere apoi să sisteze ședințele duble ale dietei și dieta să declare, că cu privire la armată ori ce drept, și astfel și dreptul de comandă, este al legislațiunii adecă al națiunii.

Primindu-le toate aceste contele Tisza, partea cea mai însemnată a opoziției nu va mai pune pedeci mersului regulat al parlamentului. Au rămas ca obstrucționisti o mică parte din independiști, ear' ca împotrivitori și partidul popular, fără de-a sprijini obstrucția.

În chipul acesta se vor desbata și vota în detă proiectele de legi, cari așteaptă de mult rezolvare. Acum e tocmai în desbatere proiectul de lege despre recruți. Dacă se va vota acela, va urma apoi asentarea și lăsarea acasă a soldaților, cari au servit trei ani.

Ministrul de honvezi, Nyiri a amînat asentarea, dar' prevăzând împăcarea sau încetarea obstrucției, a îndrumat deregătorile comitatense să facă

toate pregătirile pentru a putea să se țină asentarea sau în zilele din 28 Dec. până în 30 Ianuarie 1904, sau apoi din 4 Ian. până în 6 Febr.

După legea pentru recruți va urma votarea bugetului, adecă a veniturilor și cheltuielilor țării. Cum este știut, fără votarea bugetului prin dietă nu se pot strînge dările statului. De aceea anul acesta nici n'au fost siliți cetățenii a plăti darea; a plătit cine a voit. Îndată ce însă va fi votat bugetul, starea aceasta se schimbă. Dările vor trebui plătite, căci în cas contrar vor începe a lucra executorii. De aceea noi nu trebuie să așteptăm votarea bugetului, ci să plătim darea de pe acum. Să o plătim, ca să nu se prea adune, căci atunci ne va fi prea greu de-odată. Să nu credem știrilor false, că darea de pe anul acesta s'a șters. Aceasta nu este adevărat și cei-ce 'și-au plătit darea, bine au făcut.

Aceste sînt lucrurile cele mai însemnate, cari ne interesează ca cetățeni ai acestei țări.

Dieta se va mai ocupa și cu alte lucruri, va vota și alte legi, promise de contele Tisza. Între aceste una din cele mai însemnate este proiectul despre lărgirea dreptului electoral. În ședința de Sâmbătă, din 5 I. c. Tisza, răspunzînd declarației lui Kossuth, 'și-a repetat făgăduiala în privința aceasta și a zis, că va convoca ancheta pentru a aduna datele de lipsă.

Dar' despre acest proiect, cum și despre altele vom vorbi la vremea sa, adecă atunci când ele vor fi puse la ordinea zilei.

Urmașul baronului Appel.

În locul baronului Appel, trecut la pensie, a fost numit de comandant al corpului 15 de armată și cap al guvernului Bosniei feldzeugi meisterul Albori, fost comandant al corpului 1 de armată în Cracovia. M. Sa Impăratul a adresat generalului Appel o scrisoare împărească și 'i a acordat briliantele la ordinul militar Maria Teresia.

Liturgia maghiară. Comitetul ungarilor gr. cat. a fost primit în audiență de noul ministru de culte, Berzeviczyi, cîrîndu-i spriginul pentru introducerea liturghiei maghiare. Să zice, că ministrul 'i-a primit foarte bine.

Așa numiții unguri gr.-cat. sînt, cum știm, Ruteni renegați.

Belegațiunile cari se intrunesc în Viena, vor ține ședințe până în 22 I. c. apoi se vor intruni de nou în 6 Ian. 1904. De astă-dată pentru consulat nu se vor cere bani mai mulți; numai pentru un nou consulat se vor vota bani, anume în Mitrovița (Macedonia).

Tibet. Am pomenit de expediția Englezilor în Tibet. Aceasta e o parte a luptei, ce o poartă Anglia contra influenței Rusiei în Asia. Rusia, adecă din Asia de mijloc se tot răspândește spre sud, ear' Englezii își tem posesiile din India. Ei ar vrea, ca între teritoriul rusesc și India să fie țări neatârnoare de Ruși, și de aceea merg acum în Tibet, ca să slăbească acolo influența Rusiei.

FOIȚA.

Poesii populare.

Din Săcdate.

Culese de **Toma Aleman și Toma Podcu**, juni.

Prunză verde mărăcine
Rămăi măicuță cu bine,
Că eu plec din țeara mea
Pe und' curge Dunărea,
Nu fi maică supărată
Că mă mai întorc odată,
Să-mi ved frați și prietini
Să-mi ved locul nașterii,
Să-mi ved mamă, să-mi ved tată
Să mai fiu în lume odată.

Varsă Doamne un potop
Să iese apa din Olt,
Și cu urma apei lui
Să piară-a dușmanului,
Să știu c'am trăit și eu
Fără griji și fără rău;

Nu gândi, mândro gândi
Că ca tine n'oi găsi,
Că ori care 'n sat la noi
Are o capră și doi boi.

Bate Doamne babele
Cari păzesc porțițile,
Să nu easă fetele
Să nuwere stelele,
Stelele și ochișori
Și buze dela feciori.

Când m'am dus la mândra mea
O-am găsit cu iia rea,
Cea mai bună 'și-o cârpea
Cea frumoasă chindisită
Câtă frunză pe răchită
Pe-atâtea locuri cârpiță.

Dela munte răsar stele,
Dela mândră dor și jele.
Dela munte easă nor,
Dela mândră vine dor,
Bate vîntul, dor aduce
Dela mândra mea cea dulce.

Câte fete 's pe la noi,
N'au ca mândra buze moi,
Nici buze, nici ochișori,
Nici buze de sărutat
Ochișori de deocheat,
Nici nu-'s mândre la gătat.

Nevasta care-'i sgărcită
Nu coace în veci nici pită,
Nici mălaiu, nici mămăligă
Ci duce grăul curat
La cărcimuța din alt sat
Ca să nu dea de bărbat.

Din Brațușeu (com. Clujului).

Culese de **Florea Deac** june econom.

Poți tu zice mândro, zeu
Că nu te-am sărutat eu?
Ba eu bade nu pot zice
Că 'i-a fost gurița dulce,
Că noi unde ne 'ntălnim
Stăm în loc și ne iubim.

Drag 'mi-ar fi mândro de tine
'Mi urât de cin' te ține

Dieta Croației e convocată pe 15 l. c. în Agram, în sesiune ordinară.

Pentru soldați. O foaie din Pesta scrie, că ministrul comun de război și cel de honvezi a dat poruncă comandelor de regimente să lase acasă cu 20 Dec. c. pe feciorii, cari au împlinit trei ani de cătănie.

Un alt ordin s'a dat pentru a fi chemați la arme rezerviștii pe 4 Ian. 1904. la exerciții de arme pe 28 zile. Rezerviștii de legea orientală (gr.-or. și gr.-cat) în vederea sărbătorilor Crăciunului vor fi chemați pe 11 Ian. 1904 și numai pe 21 de zile.

Dela Liga culturală.

Duminecă la orele 2 și jumătate după amiază, s'a ținut adunarea generală a Ligei Culturale, secțiunea București.

Adunarea s'a deschis sub președinția dlui general Pilat.

Din darea de seamă a casarului se vede, că intratele au fost anul acesta de 12 mii de lei.

Urmând la ordinea zilei darea de seamă despre mișcarea Ligei, dl avocat Septimiu Murăsanu, secretar, face odată cu darea de seamă despre activitatea secțiunii București a Ligei și istoricul ultimelor întâmplări, prin cari trece românismul de pretutindeni, insistând asupra necesității de a exista Liga Culturală.

Arată cum această Ligă culturală e chemată, ca o zină binefăcătoare să șteargă lacrimile fraților, ce plâng, îmbărbătând pe cei obosiți, apărând mângăietoare înaintea celor ce sufer și încununând cu florile speranței frunțile lor visătoare după soarta mai bună.

Acesta fiind rolul Ligei, d sa termină făcând un călduros apel la toți Românii, ca să sprijinească acest așezământ.

După aceasta au mai vorbit și alții, provocând la muncă și activitate. Intre alții scriitoarea Smara repetă cererea făcută la congresul din Maiu, ca Liga să iee inițiativa înființării unui muzeu de redăstare națională și cere ca Liga să facă apel și la femei spre a spijini această instituțiune.

DIN LUME.

Rusia și Japonia.

Foaia »Associated Press« e informată din Petersburg, că pacea ar fi asigurată între Rusia și Japonia. Aceasta s'a făcut la întervenirea Țarului, care în o consfătuire avută cu Lamsdorff, au făcut unele schimbări în proiectul privitor la Coreea. Aceste s'au împărțit cu guvernul Japoniei, care dacă le va primi, se va face împăciuire.

Afacerea Mangiuriei se va pertracta separat.

Din Germania.

Parlamentul Germaniei a fost deschis săptămâna aceasta cu o vorbire de tron, cețită de cancelarul Bülow, împăratul fiind bolnav. În vorbire se anunță un nou împrumut de stat, se arată, că Germania stă bine cu toate statele și că în afacerea Macedoniei, Germania a stărui, ca să nu se nască incurcăli mai mari.

Știri mărunte.

Ministrul de finanțe al Sârbiei a abzis. În locul lui va numi deputatul Radșiu. Gendarmeria Sârbiei va fi reorganizată.

În Spania a demisionat guvernul. Noul minister l-a alcătuit Maura.

Regulamentul de organizare al gendarmeriei din Macedonia e gata. Dela gendarmi se va cere știe turcește.

Serate de-ale meseriașilor români.

Prin stăruință la isbândă! Eată lozinca »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«. Presidentul *Tordăștanu*, încă sub impresia plăcută a sărbării de înfrățire și de dragoste dela onomastica sa, în cuvântul precedat esecutării programului ședinței literare a 11-a (din 26 Noemvrie n. c.), ne pune la inimă, ca în lucrările noastre folositoare să nu ne lipsească stăruința și entuziasmul. Stăruința și entuziasmul vrednicilor noștri înaintași, au dat naștere fortăreței (Reuniunii) noastre, din care cu ochi pătrunzători privim spre viitorul nostru; stăruința și entuziasmul ne-a asociat, stăruința și entuziasmul ne-a creat fondurile, ne-a procurat casa proprie, ne-a făcut stimați în ochii binevoitorilor noștri, stăruință și entuziasm transpiră

din toate lucrările noastre, apreciate și sprijinite după vrednicie de toți cei buni ai noștri. Stăruința și entuziasmul deci se nu ne lipsească și cauza noastră sfântă de victorie va fi încoronată. Nu e de mult de când meseriașul nostru era desconsiderat și nu e de mult, de când în orașul nostru, eminentamente industrial, abia era vorba de meseriaș român. Astăzi mulțumită stăruinței și însuflețirii românului, — mai că nu e stradă principală, în care se nu-și aibă modestul seu atelier, firma sa, și meseriașul nostru. Astăzi numărul meseriașilor, numărul sodalilor și învățăceilor meseriași de-ai noștri crește în mod simțit. Și de unde până aci, marea mulțime a meseriașilor noștri abia trecea unul până în 2 ani prin școala sătească, astăzi, mulțumită aceleiași stăruințe și aceluiași entuziasm, avem un număr însemnat de meseriași până și cu pregătire de câteva clase gimnasiale. Unde până aci abia ne puteam mândri cu o Reuniune, două de meseriași, — astăzi stăruința și entuziasmul inimilor nobile și a minților luminate, naștere a dat la asemenea așezăminte până și în capitala țării și în cea a imperiului. Stăruința și însuflețirea, ce va călăuzi pe tinerii noștri sodali, dornici de a-și îmbogăți în străinătate capitalul intelectual, neapărat fiitorul măiestru, afla-vor povățuitori buni și cu durere în cei de stăruință și de entuziasm stăpâniți.

Mai făcând mențiune pioasă despre trecerea la cele vecinice a mult regretatului asesor consistorial *Zach. Boiu*, de memoria căruia ne leagă lungul șir de ani, în cari membru ajutător al Reuniunii a fost; frumoasele strofe din oda sa, închinată »La jubileul de 25 ani« al Reuniunii (1 Oct. 1902); cuvintele calde, cu cari, în calitate de president al juriului primei esposiții industriale, aranjate la 1902, a deschis și condus lucrările juriului acelei esposiții, — dă cuvântul zelosului notar *Ioan Apolzan*, care cetește sumarele ședințelor administrative, în cari eternisată este participarea Reuniunii la doliul, ce ne-a încins, în urma loviturii îndurate prin pierderea mult regretatului binefăcător al meseriașilor noștri, *Z. Boiu*. Tot din

Că te ține 'n 9 frâne
De nu pot veni la tine
Dar' de-a voi D-zeu
Tot vom fi odată, zeu,
Tu a mea și eu al tău.

Cât trăiești bade pe lume
Nu striga mândri pe nume,
Ci strigă trei foi de ceapă,
Nime să nu se priceapă,
Și strigă trei foi de vie
Ca nimenea să nu știe.

Tu mândruțo pentru tine
Mulți dau cu lemnu în mine,
Mulți dau și mulți mă înfruntă
Dar' cine dracu-ascultă.

Știi tu mândro ce ți am spus
Când trecu 'i pe aicea 'n sus;
La săpat la cucuruz,
Să-ți faci vie de colie
Să-mi fi dragă numai mie
Tu ți-ai făcut vie verde
De ești dragă cu 'i te vede.

De-ai fi lună grăitoare
Pe cum ești de mergătoare
Eu dragă te-aș întreba
N'ai văzut pe bădița.

Fetele de pe sub munte
Fă-le doamne tot răgute
Și pe mine oficir
Să le 'nvăț la izițir.

Frunză verde liliac
Badea meu tinăr diac
Șede la masă scriind,
Scrie două trei rinduri
Și se pune pe gânduri,
Țipă condeiu pe masă
Și se preumblă prin casă,
Dela inima ferbinte
Zicând astfel de cuvinte:
Alele Tu Doamne sfinte
Doamne sfinte și părinte
Mai alină-mi gândurile
Să-mi isprăvesc rindurile,
Că dorul dela părinți
Ți mai vine și-l mai uiți,

Dar' dorul de ibovnică
Rău la inimă te strică
Și dorul de mândră dragă
Rău la inimă te sacă.

Cătu-'i dealul de mareu
Nu-'i draguț cinaș că-al meu,
Nici-'n sat, nici-'n oraș,
Numai la școală la Blaj,
Vai frumos e frumușel
Nu știu ce se fac cu el,
Face-'l-aș rujă 'n fereaștră
Totdeauna să 'nflorească
Dar' ruja s'a scuturat
Tare rău m'am supărat.

Foaie verde lemn ușor
De nimica nu 'mi-e dor
Ca de flori de culcuduță
De gura leli Anuța
Ochii ei și buzele
Scurtă-mi mie zilele,
Ochii ei cei cu lumină
Mult mă strigă dela cină,

aceste am aflat despre demersurile luate de comitet pentru o călătorie folositoare la espozitia de mașini din Budapesta, ce s'ar întreprinde în sărbătorile Crăciunului și pe speșele de călătorie ale camerei comerciale din Brașov; despre zelul desvoltat de despărțământul femeiesc pentru adunarea de daruri de Crăciun etc. etc.

Intrarea în programul seratei a făcut-o bravul și bine disciplinatul cor al dlui N. Constantin, cleric, cu cântarea corală »Coroana cutundată« de Bönicke, căreia i-a urmat d-șoara Eugenia Roman cu »Balada« de Coșbuc, predată cu inimă; dl Valeriu Dragoș, cleric, ne-a înveselit cu un »Solo de violină«. Dl Filimon Delorean, sodal cismar, a fost destul de comic în predarea bucății »L-au luat altcineva...« de Sandu-pungă-goală; mica și gingașă școlăriță Aurica Cioranu, prin declamarea poeziei »Visul unei copile« de Zaharie Boiu, ne-a reînprospătat în memorie cuvintele blânde și părintești ale reșosatului autor, adresate ființelor plâpânde; dibaciul mănitor al arcusului dl Ioan T. Vasilichi, cancelist adv., a fost neîntrecut în executarea mai multor arii cu violina acompaniat la clavier de dl N. Constantin. Voinica școlăriță Anița Prașca cu poezia »Rugămintea din urmă« de Coșbuc, ne-a atins în mod plăcut și cele mai simțitoare coarde ale inimei; dl Vasile Dimitriu, sodal cismar, ne-a cântat binișor, câteva romane; dl Boțiu, cleric, ne-a ținut în continuă veselie prin predarea unui monolog comic; dl Victor Murășanu, cleric, acompaniat la clavier de dl N. Constantin, a cântat plăcut un solo de flaut. De încheiere dl Titu Morariu, cleric, unul din cei mai buni declamatori ai seminarului, ne-a pus în uimire cu predarea poeziei »La icoană« de Vlahuță.

La sortarea cărților dăruite de Reuniune, norocoși au fost din 125 persoane prezente, 15 participanți.

Cu recomandarea de-a fi cuprinși cu toții de stăruință și însuflețire în lucrările noastre, își încheie raportul seu plictisitor „*Invingătorul*“.

Pentru binele poporului.

Medias, 7 Dec. c.

Câmpiile: s' pustii. Afară bate vântul și nori se ved pe cer, azi mâne o să ningă... Să încep și seriile de iarnă O acestea seri ne par lungi, lungi de tot...

Aici poveștile curg vale, dincolo gâlceava e la culme, ba unii bând prea multe păhare de rachiu din cărcimă ori de acasă ajung la vorbe slabe și în urmă prin celea judecăți. — Așa am fost noi Românii până acuma. Timpul însă trece și cu el năravurile noastre.

Cu bucurie constatăm, că ici colo se ved porniri mărețe spre cultură și progres. Sara, când focul palpăe în cămin ș'am isprăvit cu lucrul vedem băeții noștri cetind din celea cărți, ear' toți ai casei: tata, mama și toți frățiorii ascultă cu multă băgare de seamă. O fericiți trăesc aceștia, ei știu că omul cât trăește învață și că învățătura bună se câștigă din lucrările bărbaților mai luminați și că adevărurile mari ale vieții sunt depuse

în cărțile celea bune, cari se cuprind în vre o poveste ori istorioară duiosă. După-ce copilul e flăcău ajuns îl vedem de nou sub conducător, conducător cu vorbe bune, cu sfat gingaș, plin de dragoste, e învățătorul. Acuma se împreună plăcutul cu folositorul. El, formează reuniuni de temperanță, de cultură și mai arare-ori coruri.

În timpul mai nou în întreagă țara se încearcă a se alcătui astfel de reuniuni de tineri. Salutăm tendința asta și încă cu atât mai virtos, că știm din praxă, că fie arborul cât de trainic, dacă în desvoltare nu-l vom sprijini, nu vom da direcțiune creșterii, va fi strimb și pipercinit.

Tinerimea română încă e un pem în creștere și dacă nu e cineva să-i îndrepte creșterea, curând cade jertfă primejdiilor. Despre un astfel de fapt, însă bun sunt rugat de tinerimea greco-catolică din Mediaș să dau veste în țeară în »Foaia Poporului«. »Ca să vadă lumea — domnule învățător — că trăim ca Români în Mediaș, că ne facem datorința de creștini și că dorim progresul nostru și-a tuturor fraților de un sânge.

O zi măreață de 6 Decemvriel Vecinic vei fi amintită cu dragoste de noi. Senatul școlastic și comitetul parochial din Mediaș te-au eternizat în protocolul bisericeii. Dragostea noastră se vedește. Par'că și razele de soare priveau cu drag la noi. Cerul era vânet și toată ziua sēmēna a zi de primăvară. În aceasta zi frumoasă școala și curtea școalei gr-cat. erau pline de tinerime, bărbați și femei. Să făceau înscrierile pentru noul an de muncă. Inimile june oftau distrageri — distrageri de cultură și așa s'au întrunit în reuniune de cântări.

După invocarea sfântului spirit prin cântarea »Impărate ceresc« se fac înscrierile și se purcede la alegerea comitetului. Au fost aleși și jurați în numele sfintei Treimi de către Prea On. Ioan Moldovan, protopop în loc următorii: Vasile Fodor, Niculae Togan, Nic. Șancu, Traian Mănică, Ioan, Crăciun și George Fodor. De președinte, dirigentele corului, de cassar Ioan Murășan, inspectorul școlar și de controlor George Fodor, cantor.

Toți coriștii în număr de 41, anumit de 21 fete și 20 feciori s'au obligat a contribui la 15 și 1 a fiecărei luni cu câte 10 cr., ca astfel să se pună baza unui fond, cu ajutorul căruia să se întemeieze bibliotecă și alte lucruri frumoase

Așa am încheiat noi această zi însemnată, în bucurie și veselie și nădăjduim că bunul Dumnezeu ne va ajuta să scoatem frumoase roade din aceasta reuniune. Fraților Români! »Să ne luminăm și să voim. Susținerea vieții noastre să fie energia noastră și atunci și numai atunci putem fi siguri, că vom fi și noi o nație«.

»Din vultur vultur naște, din stejar stejar răsare«.

Isidor Dopp.

Pentru biblioteca poporală.

Cohalm, Decemvrie 1903.

În 21 Noemvrie n. a. c. s'a dat o reprezentație teatrală de tinerimea română din Cohalm. Scopul acestei reprezentații a fost un fapt laudabil, căci pe lângă desvoltarea spirituală a țăranilor — a avut scopul a da un sprigin material bibliotecii populare, spre a-și putea începe din nou activitatea, căci din lipsa de mijloace materiale încetase a funcționa. Poate că

mult timp mai dura nefuncționarea bibliotecii, dacă un tiner binevenit între țăranii din Cohalm, dl G. Fuciu, comptabil — după cât sunt informat — nu-și jertfea multe zile și nopți spre a înjgheba un comitet, care să lucre cu toate puterile pentru bibliotecă. Reprezentațiunea a avut un succes atât moral cât și material frumos. Diletanții mulțămă instructorului — și-au jucat rolurile cu o deosebită pricepere, încât un domn străin (Ceh) zicea, că e imposibil, ca diletanții să fie țărani. Cu ocasiunea aceasta au arătat tinerii din Cohalm, că și țăranul știe ceva.

Fără șfială, fără teamă pășiau diletanții pe bină și executau mișcările natural.

Deosebit merit au avut diletanții Ana Borcoman și Ioan Borcoman — jucând în piesa »Hartă Rězeshul« pe amoresații, nu puteai crede că un țăran se-și poată atât de cu foc esprima dragostea. În piesa »Cinel Cinel« George St. Spornic — predând rola lui »Graur« — nu te mai săturai de a-l asculta.

Petrecerea a fost bine cercetată, însă cu părere de rău trebuie să amintesc, că mai mult de publicul străin, căci inteligența română din jur, — stimă escepțiunilor, — puțin interes a arătat față de poporul seu. Poporul atât din jur cât și din loc a fost în număr frumos.

După producțiune a urmat joc până în zori. Dl G. Fuciu, și-a arătat spre marea mirare a publicului străin, și aci pe depiun iubirea față de popor, intrând în hora țăranilor și luând la joc rind pe rind toate țărancele. În pausă a adunat în jurul seu pe diletanți și la o cină comună le-a mulțumit pentru zelul ce l-au avut. Aci putea-i numai observa și din partea diletanților, a căror părinți se aflau atât de mângăiați — iubirea ce o au față de conducătorul lor.

Din parte-mi atât zic, să deee D-zeu ca începutul bun să continue și dl Fuciu să nu părăsească calea ce a apucat.

Un țăran.

Munții-Apuseni.

Câmpeni, 6 Decemvrie a. c.

Neputând suferi aserțiuniile false și nedrepte, cu cari Vasiliu Tomuța, notar în Câmpeni, vo'este a duce în eroare Onor. public, prin »declarațiunea« sa apărută în Nr. 48 al »Foi Poporului«, trebuie să îmi ridic și eu vocea și drept răspuns la cele susținute, că »este nepătat și ca un om cu onoare stau înaintea ori căruia«, îmi iau voin a publica o altă declarațiune apărută în »Gazeta Transilvaniei« Nr. 257 din a. c.

Eată-o:

Declarațiune.

Câmpeni, 27 Noemvrie 1903.

Notarul din Câmpeni Tomuța László și-a permis necuviința, de a mă ataca în Nr. 255 al foaiei »Ellenzék« din a. c. afirmând, că în seara de 7 Noemvrie a. c., când cineva a spart ferestrele d lui protopretor subt. din Câmpeni Dr. Boer Kálmán, eu m'a-și fi preumblat în timpul acesta pe sub fereastă locuinței sale și, întrebat fiind despre acest lucru, am negat faptul.

Posiția mea nu-mi permite să iert o asemenea calumnie; drept aceea am făcut întrebare la redacția sus numitei foi, că ia răspundere pentru articolul publicat, la ce redacția 'mi-a răspuns, că răspunderea o are, respective a luat-o asupra-și Tomutza László not. cerc. din Câmpeni. Primind eu acest răspuns 'm-am trimis martorii la numitul notar, cerându-i satisfacție cavalerescă, el însă a denegat a'mi-o da, în urma căreia am fost silit, ca în 23 Noembrie a. c. pe stradă, în prezența mai multora, să-i aplic câte va lovituri cu gârbaciul peste față.

Aduc acestea la cunoștința onor public ca să cunoască cine e Tomutza László, notar în Câmpeni, și cum știe d-nialui să calumnieze și tragă în tină onoarea altora, ear' când e vorba de a da seama despre faptele sale mârșave, se ascunde; drept aceea eu îl declar de un calumniator ordinar, fără rușine, cu care un om cinstit numai cu gârbaciul în mână poate să vorbească.

»Sabin M. Corcheș».

Noima asta a lui Tomutza nu o pot înțelege; decât așa că dumnealui voiește se facă haz, ori că vrea să seducă publicul în eroare, ca și când nu ar fi unul și acela Tomutza László sbiciuit și Vasiliu Tomuța »cel nepătat«. De fapt însă aceste două nume le întrunește una și aceeași persoană. Nu cumva să se înțeleagă sub Vasilie Tomuța »cel nepătat« altă persoană, decât aceea care a fost sbiciuită publice prin dl. Sabin M. Corcheș, cadet.

Asta numai pentru constatarea adevărului.

Că dumnealui are un trecut glorios, asta nu o știu, știu însă că mai înainte a fost notariu în comuna Riscuța de unde a fost suspendat și după aceea a fost ales în comuna noastră Câmpeni, spre nefericirea poporului. Și apoi mai știu și aceea că e corespondent la mai multe foi ungurești, în cari publică tot felul de corespondențe necălite despre poporul din Munții-Apuseni, cu scopul a-i denunța ca pe nește oameni răsvătitori și revoluționari.

Aceste poate le consideră dumnealui de fapte glorioase, pentru-că ceva favor poporului din Munții-Apuseni n'a făcut.

Ce privește suspendarea d-sale, nu are să o mulțamească la mai »mulți Români«, ci tocmai repunerea în post are se o mulțamească unui Român, care dacă n'ar fi fost, Câmpânarii, Bistrenii, și Certegenii puteau aduce laude lui D-zeu, că ne-am scăpat de el. Dar' a fost suspendat pentru faptele sale și totodată de judecat la solvirea sumei de 100 coroane comunei Câmpeni, iar' comunei Bistra — paremise — 200 coroane.

Mai vrei fapte glorioase?

Ar mai fi destule, dar' e de prisos se mai stau de vorbă cu un asemenea om »nepătat«.

Teodor Orlea.

Faptele unui preot.

Cireșta, Nov. 1903.

(Urmare).

Biserica, care până aici era mai mult goală de credincioși, acum zi de zi se umplu tot mai mult. Inimile amorțite ale poporului de nou începură a palpita. Cu un cuvânt, tot poporul părea transformat și se simția fâlos că, aude cântând în sfânta biserică un cor, de care ei nu mai avuseră nici-odată. Așa am condus acest cor doi ani spre

mulțămirea întregului popor, și fără de nici o remunerațiune. Văzând aceasta poporul a avut o nespūsă bucurie. Și pentru-ca de o parte să-și asigure și mai mult acest cor, ear' de alta, pentru-ca să mă și remunereze pentru înființarea și conducerea lui, în vara anului 1900 cu unanimitate m'au ales de conducător de cor pe lângă un salariu anual cuviincios, rugându-mă să primesc alegerea și astfel ca conducător ales și salarisat să conduc și mai departe acest cor cântând cu el la Misamare, în toate Duminecile și sârbătorile.

Eu — necugetând ca prin aceasta voi atrage ura și răsbunarea preotului Grozavescu, care la aparență mă chiar părtin, am primit alegerea. După alegere apoi, conform angajamentului luat, earăși am continuat mai departe, și în toate Duminecile și sârbătorile adunând tineretul și școlarii într'un număr foarte mare (100—120 inși) în ordinea recerută îi conduceam la biserică și aici apoi țineam cor cu ei. Ei dar' pe părintele și prietinel meu Grozavescu așa se vede, că acum, în loc să-l bucur e acest fapt, — mai mult l-a necăjit și scos din sârte.

El așa se vede că n'a putut suferi că mie poporul să-mi dea și ceva remunerațiune, și — poate — de aceea prin cantorii sei am fost mai de multe ori întrerupt și șicanat. L-am rugat că ca preot să facă ordine, dispunând cantorilor sei, ca să nu mă mai conturbe în cântările mele cu corul. Dar' înzadar. Bunul părinte și marele meu prietin — nu a băgat în seamă rugarea mea, și șicanările erau la ordinea zilei. Și aceasta până atunci până când amărit și necăjit până în suflet de aceasta persecuțiune nemeritată, am fost silit să abstau de-a mai cânta și conduce corul în biserică, și astfel atât tineretul cât și copiii acei nevinovați, pe cari numai bunul D-zeu mă știe cu câtă trudă i-am putut instrua în cântările bisericesti și aduce la aceea ca în totdeauna să cerceteze sfânta biserică regulat, azi pe timpul bisericeii cea mai mare parte earăși șed prin birturi ori petrec timpul respirați pe ici colea în blăstămății și nimicuri, — ear' biserică e goală și nu mai răsună de cântările lor armonioase. Firește aceasta dureoasă și tristă împrejurare prea puțin îl importa pe părintele Grozavescu — (despre care se zice că e darul lui D-zeu pentru Cireșeni). — Lucrul principal este că și-a ajuns ținta care — poate i-a fost aceea, ca eu să pierd salariul oferit pentru conducerea corului.

2. În anul 1900 părintele Grozavescu sa pus deja pe față și a început a ațîța poporul în contra mea. El cu câțiva oameni ai lui au făcut ca poporenii să subscrie o acuză în contra mea, îndreptată către Maria Sa dl inspector de școale reg. din Lugoj. În aceasta acuză între altele au zis că: eu tractez foarte strict cu copii. Că sunt prea mare român. Și că în școala mea nu învață copii decât numai românește și cântece românești etc. Deci să roagă umilț de Măria Sa dl inspector reg. de școale, ca pe mine imediat să mă îndepărteze din comună. Și fiindcă poporul din Cireșta e dornic de învățarea

limbei maghiare, lor să le trimită în locul meu un: »tösgyökerez magyar tanító«.

Aceasta acuză apoi, (după-cum mărturisesc ulterior înșiși cei subscriși în ea, în declarațiunea dată de ei, și pe care o am la mine), părintele Grozavescu și oamenii sei o au iscălit prin cei mai mulți poporeni așa: Că cu acuză făcută gata, au mers la casa comunală, pe strade și mai virtos pe la birturi, și pe cari oameni cum îi vedea îi chema și stăruia de ei să iscălească o scrisoare pe care arătându-o către oameni, către unii zicea, că e făcută ca oamenii să aibă drept la pășunărit la munte. Cătră alții, că să capete niște pământuri așa numite ocupături, ear' cătră alții că este o adevărîța făcută despre aceea, ca religiunea în școală o învață preotul etc. și D-zeu știe câte și mai câte titluri neadeverate. Astfel sub titluri false tăinuind adevărul, pe unii beți, pe alții trezi i-a amăgit de au scris acuzele ridicate contra mea. Despre ce ei nu au știut nimic până mai târziu, când deja acestea erau trimise.

Ear' dacă cumva unii ori alții cărorora ei le-au descoperit secretul, nu au voit să subscrie, pe unii ca acestia preotul Grozavescu îi ocărea în tot modul. Cum s'a întâmplat aceasta chiar și cu v. primarul comunal Atanasie Stiopu, pe care pentru-ca nu a voit să se subscrie l'a ocărțt până la una.

Eată în acest mod a voit mult lăudatul părinte Grozavescu a mă alunga pe mine din Cireșta, a-și face merite de patriot și a-și fericii turma concretă lui și neamul seu românesc. Prin câștigarea unui dascăl mai bun, a unui »tösgyökerez magyar tanító«.

(Va urma).

Mihail Bobislu,
inv. comunal.

Stipendii pentru elevii meseriași.

Subscrisul comitet publică concurs pentru 8 stipendii de câte 50 cor. ce se vor împărți între elevii (invățăcei) meseriași.

Rugările pentru împărțire — scrise și subscribe cu mâna proprie — să se adreseze cel mai târziu până la 31 Decembrie v. a. c. Comitetului »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu« în Nagyszében, însoțite de:

1. Carte de botez,
2. Atestat dela comună despre averea proprie sau a părinților,
3. Atestat familiar dela parochul locului despre familia părinților,
4. Atestat despre pregătirea școlară și eventual atestatul școlii elevilor-meriași,
5. Contractul încheiat cu măiestrul, înregistrat la autoritatea industrială.
6. Adevărîța măiestrului despre sporiu, diligență și purtare morală.

La împărțire vor ave antăietate elevii aplicați la meseriile mai puțin îmbrățitate de Români. Rugările elevilor, cari au stipendii — nu se iau în considerare.

Sibiiu, 8 Decembrie n. 1903.

Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu«:

Victor Tordășlann,
president.

I. Apolzan,
notar.

PARTEA ECONOMICĂ.

Ingrijirea taurilor.

A fost un timp, când procurarea și îngrijirea taurilor, precum și a celorlalte vite de prăsilă, cădea numai în grija singuraticilor proprietari de vite, cari pe unele locuri, parte nu se îngrijeau apoi de loc, ca să aibă tauri pentru gonitul vacilor și astfel erau siliți, ca să meargă în asemenea casuri în al doilea sau chiar și al treilea sat pentru scopul numit, după-cum se mai întâmplă poate și acum pe câte un loc, parte că țineau niște tauri amăriți și neputincioși, din care cauză apoi și viței proveniți dela aceia, erau tot așa de slabi și amăriți ca părinții lor.

Pentru delăturarea acestor neajunsuri, s'a văzut silit în cele din urmă chiar și guvernul, ca prin o lege deosebită (art. de lege XII. din 1894) se impună comunelor politice procurarea și îngrijirea vitelor de prăsilă tătâne. Dar' cum se face aceasta îngrijire pe unele locuri, nu se poate ajunge scopul propus.

Unele comune adevărate, ca să se facă oare-care economie, cumpără une-ori și tauri de aceia, cari nu au recerintele prescrise de lege. Aceia se lasă apoi în ciurdă la un număr mai mare de vaci, ca cât prescrie legea, pe cari se înțelege, sau că nu le pot goni pe toate de mai rămân destule și sterpe sau dacă le și gonesc, apoi se ruinează în timpul cel mai scurt. Afară de acestea, une-ori taurii nu pot afla în câmp nici pășunea de lipsă, ca să se sature ci mai sunt siliți a răbda și foame, așa că din zi în slăbesc văzând cu ochii.

În privința aceasta, unele comune tot se mai îngrijesc, ca taurii să se mai pască seara și dimineața și ceva deosebit de ciurdă, de o parte în apărat și numai după aceea să se scoată acolo. Dar' cum se face și aceasta, pe unele locuri se poate convinge orișicine, care se interesează cât de puțin de afacerile comunale.

Peste vară tot mai merge cum mai merge cu îngrijirea taurilor, dar'

apoi iarna pe unele locuri, merge și mai rău. Iernatul taurilor pe cele mai multe locuri se dă pe calea licitațiunii publice. Pe calea aceasta prețul iernatului așa ajunge de bagatel une-ori încât acela nu se plătește mai de loc, din care cauză apoi se și face numai ca de clacă. Organele comunale, ca și comisiunile economice cu privilegiul vizitelor de peste an, trebuie ca să mai închidă și ele ochii, ca să nu mai vază toate scăderile provenite dintr'un astfel de îngrijit și iernat.

Urmările unei îngrijiri necorespunzătoare a taurilor, sunt dăunose nu numai pentru comune, ci chiar și pentru singuraticii proprietari de vite. Pentru comune urmările sunt dăunose întru atâta, că acelea sunt silite apoi în cele din urmă a lăpăda taurii deveniți astfel neapți mai pe nimic și a cumpăra în locul lor alții earăși cu prețuri mari, ear' pentru singuratici sunt dăunose, că în modul acesta le rămân vacile sterpe. Ca la multe alte lucruri, așa și aci apoi se adeverește proverbul: »Pentru un cuiu se pierde potcoava, ear' pentru potcoavă călărețul cu cal cu tot«.

Scopul taurilor în economia vite-este acela, ca ei să poată da vieață unor viței buni, frumoși și puternici. Din cauza aceasta apoi se și recere, ca și ei înșiși să fie de un soi bun, să fie frumoși și în deplină putere, pentru că și în economia vitelor se adeverește proverbul bine cunoscut: »Ce sameni, aceea răsare«.

În timpul din urmă, s'a făcut un pas însemnat spre înaintare, ceea-ce privește creșterea taurilor, de oare-ce nu numai economi singuratici și anumite societăți și școale economice, ci chiar și ministrul de agricultură, a început a ține pe moșiile statului și ale unor școale de model, din an în an tot mai mulți tauri tineri, de un soi mai bun și ales, pe cari apoi îi vinde celor interesați, ear' comunelor mai sărace îi vinde chiar cu un preț redus și de a-l plăti și pe acela în rate mici anuale.

Scopul este vădit și aci și anume: de-a se înainta economia vitelor și de

odată cu aceasta, de-a se putea crește în locul vitelor de mai înainte cari pe unele locuri lăseau foarte mult de dorit, atât în ceea-ce se ținea de lapte, carne și lucru, cât și în ceea ce se ținea de prețul de vânzare al acelora, — alte vite mai bune și mai de preț.

Mai înainte vitele aveau un preț cu mult mai mic ca acum, fie pentru-că nici soiul lor nu era așa bun și ales, ca acum, fie pentru-că nu erau nici atâta bani și consumenți ca acum și în sfârșit, pentru-că nici economii nu știau atâtea taine economice ca astăzi.

Astăzi s'au convins cei mai mulți economi de vite, că decât să ții vite multe și de un soi prost, mai bine să ții mai puține și de un soi bun și ales. Și pentru-ca să o poți face aceasta, trebuie să-ți și alege, nu numai vacile, ci chiar și taurii de prăsilă. Dar' cu alesul încă tot nu ajungi departe, ci trebuie să-ți mai știi și îngrijii.

Astfel pentru îngrijirea taurilor se recer anumite reguli deosebite, pe cari dacă cei chieși nu le bagă în seamă cum se cade, ușor pot face și din taurul cel mai bun, un taur rău și cu nerav.

Mai înainte de toate se recere, ca cu taurul, atât până e mic, cât și după-ce a mai crescut, să nu ne prea jucăm și răsătam, căci prin aceea ușor putem să-l întărim și învățăm, ca să împungă.

Taurul trebuie să fie împărțit de un nutreț mai ales, ca celelalte vite, atât pe timpul de vară, cât și peste iarnă. Nutrețurile prea grase cum sunt: otava, cucuruzul sau făina, nu sunt prea bune, de oare-ce de acelea se prea îngreunează și astfel devine neapert pentru gonit.

Taurul mai tinăr, ca de doi ani, nu e cu scop de a-l lăsa la vaci, de oare-ce se prea forțează și astfel curând poate deveni neapert. Mai mult ca 60—80 vaci în ciurdă și ca 100—120 de vaci, când se ține în grajd, să nu se compute pentru un taur.

Când taurul se ține în grajd și vacile se duc acolo la el pentru gonit, să nu lăsăm ca acela să gonească de câte două sau chiar și de câte trei-ori

Colinde.

I.

Astăzi ceriu prea lăudat
Ângerilor mare sfat
Sfătuesc d-zeirea
Cum să zidească zidirea
Zidurile Ierusalim
Cari cu toții pomenim.
Iuda iubitor de bani
Strigând cătră ai lui dușmani
Dați-mi voi treizeci de argint
Pe Christos vouă vi-l vând,
Ei treizeci de argint 'i-au dat,
Iuda 'n brațe 'l-a luat
Și-n față 'l-a sărutat
Lă Jidovi 'l-a arătat,
Jidovii s'au bucurat
Dela el 'l-au apucat
Pălmi peste obraz 'i-au dat
Cu unghiile 'l-au pișcat
Și cu lanțul 'l-au legat
Și 'l-au trimis la Pilat,
Dar' Pilat cum îl vĂzură

Foarte bine-l cunoscură
VĂzĂnd pe Fiul cel sfânt
Și din graiu așa a grăit:
— Ce ai venit Isuse aici
De faci între Jidovi prici?
Ca și un mielusel blând
Isus Domnul așa stând,
Nimica n'a cuvĂntat
Din cele-ce 'l-a 'ntrebat,
Pilat zise cu mĂnie:
— Ce nu-mi rĂsponzi ceva mie?
Nu știi tu cĂ io 's domn mare
Și eu am putere tare?
Am putere a te slobozi
Sau a te și rĂstigni,
Jidovii strigau cu glote:
RĂstignește-ni 'l Pilate,
CĂ de nu li rĂstigni
Nouă împĂrat nu vei fi,
Pilat pentru a lui mĂrire
SĂ nu 'și scape a lui domnire
'L-a trimis la rĂstignire,
Crucea-'n spate cĂ 'i-o pus
Și la Golgota 'l-au dus

Lui pĂrĂnd crucea cam grea
Sudori de moarte-'i curgea,
CĂnd la Golgota a sosit
Sus pe cruce 'l-au suit
Prin mĂni și prin picioare
'l-au bĂtut groase piroane,
Fere de porc a mĂncat
Cu țăț 'l-au adĂpat,
Cu sulita 'l-au strĂpuns
SĂngele pe cruce a curs,
Soarele s'a intunecat
Luna în sĂnge s'a 'mbrĂcat
Ăngerii 'ncepură a plĂnge
CĂ se varsă atĂta sĂnge,
Numai Maica Precesta
MĂni albe își infrĂngea
Si pĂr galben despletĂste
LĂngă cruce ingenunche
Și din graiu așa zicea:
— Oh Isuse al meu prea dulce
Nu te pot vedea pe cruce,
Și Isus capul a plecat
Și din graiu, a cuvĂntat:
— Pentru tine moș Adame

pe una și aceeași vacă, căci prin aceea numai se strică, ear' vacile prin gonitul prea des pot să sterpească. Să nu lăsăm să gonească nici vaci de aceea, cari nu sunt în periodul gonitului.

Taurul ținut și vara în grajd, trebuie lăsat pe fiecare zi câteva oare pe afară în liber, ca să poată face mișcările de lipsă. Să ne ferim a tracta dur și a bate taurii, căci prin aceea numai le dăm ansă de a-și răsbuna.

Dacă o comună are mai mulți tauri, aceștia să se țină și ierneze pe cât se poate tot la un loc, ca astfel să se poată cunoaște și împrietini și ca să nu se bată și împungă, după-ace se scot în ciurdă.

Dacă un taur, pe lângă toate grija celor chiești, ca să-l îngrijească, devine cu nărav și împunge, acela trebuie oprit din ciurdă și ținut în grajd sau dat pentru măcelărit.

Dacă taurul este mai mare, ear' vaca mai mică, aceasta să mână cu privilegiul gonitului pe un loc ceva mai ridicat, ear' dacă taurul este mai mic ca vaca, atunci aceasta să mină într'un loc ceva mai propănos.

Pe timpul gonitului, ba chiar și afară de acela, taurii trebuie să se mai nutrească și cu ovės. Despre aceasta trebuie să se încredințeze necurmat cei chiești cu controlarea aceea, căci de unde nu, un îngrijitor neconștientos odată poate face daună comunei.

Un taur nu trebuie ținut timp prea îndelungat la o comună, de oare-ce dela un timp pot să-i vină la gonit și vaci de aceea, cari se trag însuși dela el și astfel între vițele înrudite ușor se pot naște anumite boale și scăderi.

Taurul nu trebuie ținut nici-odată din economia proprie, ci mai bine dintr'o economie străină. Prin o astfel de procurare să mai îmbunătățește încâtva chiar și soiul vitelor.

Tauri mai bătrâni ca de 7—8 ani, nu e bine ca se se țină în economie, de oare-ce după timpul acesta se cam îngreunează și devin neapți pentru gonit.

Sufer cuiele prin palme
Și prin picioare piroane,
Vin' cu mine moș Adame
Ca o fiară de pădure
Ce bea apă și se adapă
Și de multe rele scapă,
Vin' cu mine moș Adame
Din fundul iadului
La lumina raiului
La masa cea strălucită
De tot omul mult dorită
De acum până 'n vecie
Slava Domnului să fie.

Com. de **Petra Bolchiș**, (Lăpușul-rom).

II.

Veste mare vă vestesc,
»Christos e Domnul nost»
Că Fiul Dumnezeesc
S'a născut și-i mititel
Și se joacă frumușel
Cântă ângerii lui Isus
Mărire 'ntru cei de sus
Trei crai dela răsărit
Pe Christos 'l-au dăruit

Acestea sunt câteva din regulele mai însemnate pentru îngrijirea și ținerea taurilor; regule asupra cărora ar trebui să se cugete mai adese-ori cei chiești cu procurarea, îngrijirea și ținerea acelorora.

Ioan Georgesen.

APEL

în cauza stringerii de numiri locale pe seama albumurilor.

(Urmare și fine).

Asemenea descrieri, recunoscute, presupun muncă nu tocmai puțină și lămuriri adese anevoioase.

Cine prin urmare ar dori să se achite mai cu înlesnire, fie că timpul nu-i îngăduie altcum, fie din altă cauză, se poate ajuta cu o *schifă alcătuită din simple liniiare, înfățișând care din cusături unde e situată și ce numire, generală, are.* Pe seama a 2 sau 3 schife ajung tot atâtea fășii mărișoare de hârtie, pe cari se pot serie, în puține cuvinte, și alte informații de interes.

Deodată cu descrierile și resp. schifele amintite, *Vă rog să binevoiți a trimite înapoi, cât mai grabnic, modelele de cusături și țesături, alăturate aci sub /., firește după înzestrarea fiecărui cu numiri în regulă.*

Ca exemple despre cum ar trebui înzestrate cu numiri ajung următoarele trei:

a) Comitatul... cercul pretorial... comuna... »Pene«, numite aici »*șoare din corbe*«; se coasă la gura mâncii bărb.

b) Comitatul etc. »*Suveicușe*«, care se vine la cămașa bărb. curmeziș peste piept.

c) Comitatul etc »*Ubinzcală*« (aiurea guler fem.), alcătuită din »*brinașe*« (partea de-asupra) și »*chidcală*« (partea din jos; dela verbul chidese, chidit).

Scrisul, firește cu negreală, se va în-deplinii pe fășile alăturate fiecărui model.

La modelele de țesături am tras, cu cerusa, liniiare, indicând astfel, cari »*alesături*« (figuri, ornamente) ar trebui numite mai ales. Numirile se vor scrie între linii, în rînd cu *alesătura*, căreia numirea aparține. Lipsa totală de numiri speciale se va indica prin semnul **O** sau altcumva.

Pe a doua fășie, mai mică, ar trebui scris și anume: *comitatul, cercul pretorial și comuna*, unde țesătura proprie modelului e îndatinată, cum și *numirea locală a obiectului*

ca d. e. »*ștergar*«, »*chindeu*«, »*merindeață*«, »*fund de perină*«, »*petecul opregului*«, »*față de masă*« etc.

* * *

Albumurile, reamintesc, sunt pe gata. Vorba ar putea fi cel mult de o înlocuire sau complectare în mic și numai pentru cazul de-a 'mi-se trimite, în scopul decopiării, cutare obiect de o frumusețe sau vechime neobiceinuită.

Cu atât mai binevenite sînt și vor rămâne obiectele trimise pe seama colecției începute când cu *expoziția industrială din anul tr.* În treacăt fie observat, colecția a continuat a se înavuți prin țesături și cusături neaoșe românești, vechi și nouă, cum și prin alte câteva obiecte datorite mai ales industriei casnice. Deocamdată Reuniunea noastră agricolă nu este în poziție să cumpere decât cel mult piese cusute sau țesute, cari s'ar fi distingînd prin confecționare măcastră sau prin vechime istorică. În cinstă însă bucuros și cu mulțămită primește țesături și cusături naționale vechi și străvechi, fie și drențuite, de asemenea *proboade, icoane, vase, furci de tors încrestate, găтели fărânești, cruci și alte scule filigrane* de lemn sau metal etc.

În fața muncii ce subscrișul îndeplinește, de peste un an încoaci, cu zel neînduplecat și sinceră abnegație, în fața marilor jertfe, pe cari le aduce Reuniunea noastră de dragul albumurilor, *îndreptățită e speranța, că nu veți pregeta a întreveni cât mai grabnic și personal în sensul acestui apel.* Îndeosebi *Vă rog să binevoiți a înzestra modelele alăturate cu numiri în regulă și a le retrimite, fie și nefrancate, la adresa subscrișului, deodată cu schifele și resp. descrierile amintite mai sus.*

Stringerea de numiri deplin esacte, din experiență știu, reclamă pierdere de timp, informații anevoioase și deosebită luare aminte. Sfirșese drept aceea prin a exprima mulțămită cordială și de mai nainte la toți, cari gata sînt a lua asupra-și sarcina ducerii în deplinire.

Ca de incheiere constat, pe scurt, că albumul litografiat va cuprinde vre-o 40 mari cartoane artistic lucrate și strălucind în colorile proprii modelelor originale fărânești. Învelișul alor 600 esemplare costă singur 3000 coroane, ear' cartoanele vre-o 8000 coroane. Aceste două sume indică și ele valoarea și mărișia întreprinderii. *Prețul unui esemplar complet e satorit, în abonament, cu 48 coroane = 50 lei.* Cartoane singuratică nu se vînd.

Sibiu, 12/25 Noemvrie 1903.

D. Comșa m. p.,
presidentul Reuniunii agricole române.

O descoperire pentru agricultură.

Foaia »Economul practic« din Viena aduce știrea, că directorul Dr. Șarlotenburg a ținut la congresul chimicilor din Berlin o prelegere, care a arătat că se poate câștiga nitrogenul și din aer, pentru a gunoi cu el pământul.

E știut, că în lipsa de gunoiu de vite putem gunoi pământurile noastre și cu gunoiu de fabrică (artificial) și că gunoiul de vite conține în sine patru feluri de nutrimente, de cari plantele au numai decât lipsă la creșterea lor, și anume: 1. nitrogen, 2. fosfor, 3. cali (potașă) și 4. var. Ne avînd destul gunoiu de vite, ne putem ajuta cu gunoiu de fabrică, putem adică cumpăra toate aceste patru feluri de gunoiu deosebit fiecare fel pentru sine. Dacă pământul e sărac de toate aceste nu-

Cu aur, smirna și tămăie,
Păstorii vesteau bucurie.
Ear' noi cei de pe pământ
Lăudăm pe Domnul Sfânt.

Veselii vă cu toți

Că s'a născut Domnul Christos.

Com. de **Gavril Bîzen**, (Negriști).

RÎS.

Minunea.

Invățătorul: Ce este o minune Nistore?

Școlarul Nistor: (tace).

Inv: Dacă 'ți-a spune cineva, că a răsărit soarele azi-noapte, tu ce ai zice?

Nistor: Aș zice, că minte!

Inv.: Dar' dacă 'ți-aș spune-o eu aceasta, eu, care nu mint nici-odată, ce ai zice?

Nistor: Aș zice... aș zice, că dl învățător e — cam ospătat.

trimente trebuie să cumpărăm gunoiu de fabrică de patru feluri, dacă pământul conține destul var, atunci cumpărăm numai cele trei feluri dintâiu, dacă pământul pe lângă asta e greu și vârtos în care cas conține destul cali, atunci cumpărăm numai cele două feluri dintâiu de gunoiu. Gunoiul cel mai scump de fabrică este nitrogenul, care se află în salitra de Chili din America, căci costă 32 coroane suta de chilogram; dar' în suta aceasta de chilogramme de salitră se află numai $15\frac{1}{3}$ —16 chilogramme de nitrogen așa că prin urmare 1 chilogram de nitrogen costă cel puțin 2 coroane. Dacă am putea noi căpăta nitrogen cu un preț mai ieftin, cel puțin așa ca să nu coste mai mult decât celelalte feluri de gunoiu de fabrică, atunci am putea noi gunoi de falce cu cel mult 60—80 de coroane și am avea recolta cea mai bogată ca și-cum ar fi fost falcea gunoită cu 400 care gunoiu de vite.

Oamenii cei învățați au aflat cum că pe stâncile mai multor insule erau așezați munți de excremente (găinaț) ale paserilor de mare și că aceste excremente, numite perugano, conțineau foarte mult nitrogen. După descoperirea aceasta îndată au început a căra oamenii corăbii pline de acest gunoiu și-l vindeau cu preț bun în toate părțile pământului. Eară când gunoiul acesta era pe sfârșite, au aflat că și salitra din Chili conține mult nitrogen, deci au început agricultorii a gunoi cu salitră de Chili, dară și salitra aceasta nu va ține cât lumea, căci de unde se ia fără ca să se pună înapoi, acolo și un isvor scacă deci și salitra după 20—30 de ani va fi pe sfârșite.

Acuma vine directorul Șarlottenburg și spune că aerul care se află pe suprafața unei fâlcii conține atâta nitrogen că s'ar putea gunoi cu el întreaga împărăție a Austro-Ungariei și că acest nitrogen se poate câștiga din aer prin puterea electricității. Prețul acestui gunoiu, adecă e nitrogenului câștigat din aer va atârna de bună seamă mai înainte de toate dela cheltuielile ce se vor face cu câștigarea puterii electrice, eară puterea cea mai ieftină cu care se câștigă electricitatea este puterea apei. Dacă va fi cu puțință a câștiga nitrogenul din aer într'un mod ieftin așa că nu va fi cu mult mai scump decât celelalte feluri ale gunoiului de fabrică, atunci de bună seamă că va urma o schimbare foarte mare în privința lucrării pământului și a cultivării plantelor.

Proverbe și adevăruri economice.

1. Ochiul stăpânului, îngrășă vitele.
2. Omul fără de vite, mult necaz înghite; omul fără de trăgător, e cerșitor.
3. Calul bun, se vinde din grajd.
4. Calul de dar, nu se caută în gură.
5. Tot Țiganul, își laudă calul său.
6. Calul țesălat, e ca de jumătate mâncat.
7. De calul mâncat de ovės, nu te apropia.
8. Calul bun și potcovit, își duce trupul odichnit.
9. Din armăsar țigănesc, nu se poate naște cal împărătesc.
10. Precum e stăpânul, așa-i și calul.
11. Calul bătrân, nu se mai poate învăța la bustru.
12. Cal fără scădere, rar poți afla.
13. De calul rios și mucos, fereștete.
14. Iapa fată mânzul, dar' ovėsul îi e mama.
15. Precum e nutrețul, așa e și calul.

16. Precum e pășunatul, așa sunt și vitele.
17. Cel mai bun biciu pentru cal, e ovėsul.
18. Boul ară, dar' economul ia dobânda.
19. Lucră, ca un bou.
20. Precum e vaca, așa e și vițelul.
21. Cu vite bune, odată lucră.
22. Pentru lucru, nu cumpăra vite bătrâne.

(Va urma).

Daruri de Crăciun pentru săracii noștri.

La listele ce circulă în scopul adunării de bani, vestminte, alimente, ce se vor împărți în ajunul Nașterii Domnului între săracii noștri, au binevoit a dăru: Patronul Reuniunii, I. P. S. Sa dl arhiepiscop și metropolit Ioan Metianu, 20 cor.; Otilia D. Comșa, soție de profesor, 2 cor.; Victoria Popovici n. Joandrea, soție de prof., 2 cor.; Maria Câmpian n. Simtion, soție de diacon 2 cor.; Paraschiva I. Marcu, Ema I. Marcu, Elisaveta N. Joandrea, fiecare câte 1 cor.; Paraschiva N. Apolzan, 60 bani; Romul Joandrea, 50 bani; Raveca Wolff, Elisaveta Biró, Maria Motronea, ved. Maria Simtion, Maria P. Simtion, Maria D. Mohan, fiecare câte 40 bani; Maria Cârstea, Maria I. Logojan, Maria Jakab, fiecare câte 30 bani; Elena Medrea, Paraschiva Tălmăcean, Elena Iacobiț, Maria Vintilă, Elena Arpășan, Maria Stinghe, Maria Lupu, Alexandrina Gabor, ved. Ana Imberuș, Maria G. Simtion, fiecare câte 20 bani.

Pe când aducem cele mai sincere ale noastre mulțumite pentru aceste daruri, îndrăsnim totodată a vesti, că primim spre împărțire ori-ce soi de vestminte (haine, albături, ghete, pălării, rochii, fuste, paltoane etc.) vechi, pe cari le vom repara și le vom împărți.

Darurile benevole se se trimită la adresa »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

Lacrămile vărsate de săracii noștri servească drept cea mai înaltă răsplătă pentru toți aceia, cari posibilă ne fac împlinirea acestei datorințe bine plăcute și oamenilor și lui Dumnezeu.

Sibiu, 7/21 Decembrie 1903.

Pentru »Despărțământul femeiesc întregitor al »Reuniunii sod. români din Sibiu«.

Elisabeta Poponea,
presidentă.

Ioan Apolzan,
notar.

Președintele Reuniunii sodalilor:

Vie. Tordășianu,
bărbat de încredere.

Deslegarea ghicitoareii

din nr. 48 al »Foi Poporului«.

Ghicitoarea a fost următoarea:

Un om se duce la târg cu un vas de vin care conținea 10 ferii. Pe drum se întâlnește cu aalt om, care voia să cumpere 5 ferii de vin, omul acesta însă avea un vas numai de 4 ferii și unul de 3. Cum au putut să umple aceste două vase fără măsurător din vasul cel de 10 ferii?

Deslegarea e următoarea:

Au golit din vasul de 10 ferii în cel de 4 ferii și l-au umplut; din cel de 4 ferii au golit în cel de 3 ferii, rămânând în cel de 4 ferii numai 1 ferie; din cel de 3 ferii le-au golit în cel de 10 ferii, în care au rămas 6 ferii și acum se fac 9 ferii, din cel de 4 ferii au golit cea una rămasă în cel de 3 ferii, acum din nou au golit din cel de 10 ferii în care's 9 în cel de 4 ferii, care a fost gol,

așadară 4 ferii cu cea una din cel de 3 ferii fac laolaltă 5 ferii, fără a măsura vinul cu măsurătorul.

Bine au deslegat-o următorii: Petru Ghejiu, Ioan Andronesii, Petru Coldea, Irimie Socaciu, Nicol. Maxim, inv., George Pop, Ilie Bunea, Iov Lupoai, măestru ferar, Ioan Borcea, faur, Nicolae Filimon, Nic. Stoian, preot, Romul I. Roman, cantor, Ioan Murășan, inv., Ioan Drăgan, cantor, Mateiu Grecu, inv., George Mihalea, inv., Ales. Murășan, George C. Codii, Vas. Bucur, Nic. Sivil, ec. Achim Gavrilă, Sofia Danciu, Iosif Clombeș, Greg. Mustăță jun., calfă de cojocar, Emiliu Macaveiu, inv., George Daniil, inv., Florian Lupsaj, primar com., Gruia Iancu, George Siulea, Petru Popa, Nic. Bălan, Ilie Ciortea, propr., Moise Simulescu, măsar, Maria din Câmpie, Pamfilu Pop Papiu, Dum. Crăciun Ioan Domnar, Nestor Stângu, Ioan Dobrin, Ioachim Muntean, T. P. (ab. nr. 4735) Iordan Cirlea, Vas. Cirebea, Vinc. Orășan, paroch, Ioan Udrea, ped., Vict. Ciungan, st. fil., G. Popa, Ioan Circa, comerciant, Ioan Imberuș, student, Alexandru Chiș, calfă tēmplar, Mateiu Muntiu, com., George Turcur, Ioan Dăncilă, Ios. Olar, inv., Stef. Copos, Eudochia Brumar, Ilie Moldovan, Marcu Ian jun., Ana Popescu, Ioan Cricovan, orologer, Nicolae Lupea, Ioan Fleaca, notar, Vas. Ivan, Stefan Anghel, Teodosia I. Suci, Ioan Fernea, Ilie Oltean, inv. Liviu Radu, școlar, Danil Gnj, Ioan Fălcașan, Vasilie Ploscar, Ioan Căndea, Nic. Gurlea, Stefan Teglar, cantor, Ioan Hertia, Todor Voda, păpușar, Ioan Mărian, Petru Pop, Mih. Bob, V. Simiganoschi, (Bucovina), Nic. Stoica, inv. Nic. Popa, George Poponiciu, paroch, Mariți Pantea, Florea Deac, Vas. Mitrofan, Sofron Popa, Ioan Sângeorzan, inv. Eugenia Cantor, Epifan Miclea, Savu Cătană, Nic. Truția, Ios. Pop, T. Miculescu, George Sillia, Danil Cărătuș, Ioan Natanail, Aurelian Dorgo, inv. Sorica I. Popa, G. Bodea, inv. Ioan Terec, inv. Greg. Baci, inv. Ioan Chiorean, Ilie Suci, econ. Mih. Mărculeț, Dem. Ilea, inv. Nicolae Oltean, Panfil Metea, Ioan C. Roman, Sim. Rotar, inv. Teodor Murășan, inv. pens. Ioan Iancu, Elisie Moga, propr. Tăn. Moga, subof. Zaharie Pop, preot, Alex. Puica, Sim. Coman, George Petrehus I. Dumitru, Al. Pop, Ioan Someșan, George Burlea, paroch, Ioan Oros, Iancu Petru, Gliceria Mihut, Maxim Toader, Elisabeta Pioraș, învățătoare, Ioan Poloșan, Lazar Călușer, Todor Magda, Victor Pop, inv. Ioan Bunea, inv. Silvestru Suci, Ioan Rus, inv. George S. Radu, propr. Nicul. Murășan, inv. Vasilie Mateiu, Irimie Milea și Ioanaș Ploscar a Susenii.

Sortindu-se între aceștia cele trei premii, le-au câștigat următorii:

»Țara noastră«, de Silv. Moldovan a câștigat-o d-na Maria din Câmpie.

Cincizeci de colinde, ad. de A. Bărsean le-a câștigat dl paroch Vinc. Orășan (Agărbiciu), ear' Ciripituri de drag de N. Țucu au fost câștigate de Simeon Rotar, inv. (Dol. comit. Cojocnei).

Știri economice, comerc., jurid., industr.

Cânepa noastră în America. Cânepa din Ungaria începe a fi tot mai căutată în America. Esportul în anii 1898—1902 a fost între 53—66 mii măji metrice, adecă peste 10%, a roadei de cânepă. Acum se comandă și mai multă.

„Geogeană” nouă bancă din Geoagiu și-a ținut Duminecă în 29 Nov. adunarea de constituire în casele dlui ad. Dr. Margita în Geoagiu. Au fost de față 60 acționari. S'au pertractat obiectele la ordinea zilei, s'a constatat că capitalul e asigurat prin plățirea percentelor prescise după 800 acții (80 000 cor.) S'au cetit și stabilit statutele institutului și apoi s'a numit pe 3 ani direcțiunea și comitetul de supraveghere.

„Reuniunea a II-a de înmormântare din Deva” e pe calea unui avânt nou: Directorul ei, dl A. A. Nicoară lucră din toate puterile să-i înmulțească membri prin ținuturi apropiate și mai îndepărtate, constituind filii de ale reuniunii. cum s'a descris aceasta în un articol publicat și de noi de curând.

Așa s'a făcut începutul unei filii la Dobra, unde s'au înscris în prima zi 24 membri, și înscrierile se urmează prin comunele vecine.

Ear' Dum. trecută dl Nicoară chemat fiind anume, a înființat în Beclean (l. Făgăraș) o filie, adunând în o zi taxe de 300 cor. dela 130—140 membri.

În chipul acesta Reuniunea se va impu-ternici și estinde, spre folosul poporului nostru. Noi recomandăm comunelor noastre a intra cât mai multe în legătură cu aceasta reuniune.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Pentru înfrumusețarea bisericii gr.-or. din Arpașul-inf. au contribuit cu obolul lor următorii creștini, cărora subscrierile le aduce mulțumită și pe calea aceasta:

George N. Dobrin, George Avr Vas, George G N Vas, Ghedeon Dobrin, Mateiu, G. Boer, Dionisie Bogdan, Vasile Cucu, Mateiu I Dobrin, Maria G. I. Vas, fiecare câte 10 cor.; George Iisie Bogdan, Vasile Stoica George Toma Boer, Nicolae V. S. Vas, Aurel L. Dobrin, Filimon L. Dobrin, Vasile L. Dobrin, Vasile N. I. Vas, Vasile G Bogdan, Petru G. Bogdan, Ana P. Bogdan, Octavian Pavel, G rasiim Grama, Petru Sârbu, Mateiu G. Dobrin. Ghedeon Grama Petru I. Boeriu, Sevestrian Dobrin Vasile G Vas, Vasile G. Toma Boer, George N. I. Vas, George G. A. Boeriu, Paras hiva S. Pavel, George G. Pop Sas. Ioan Cucu, Vasile V. S. Vas, Octavian Dobrin, George N. Stanciu, Nicolae I. Bogdan, George L. Dobrin, Nicolae Monea, Nicolae L. Dobrin, George I. Pop Vas, Nicolae Hărăbală, George Avr. Vas, George Isac Vas, toți din Arpașul inf, Petru Comșa, Fofeldea, Victor Rad, Agnita, Danil Roșioveț, Fofeldea, toți câte 5 cor.; Roman Vas, Vasile V. S. Dobrin, Ilie S. Dobrin, Vasile P. Sârbu, Moise V. Bogdan, Nicolae Chidor, Ioan I. Boer, Lichis Vas, Avram Grama, toți din Arpașul inf., Simion Stănuț, Sășauș Nicolae Sirbeț, Viroana Sirbeț, ambii din Feleag, Petru Beca, Nou, Ioan Călin, Iosif Sabo, Nanoși János, Cosia János, Nicolae Dobrota, toți din Perumbacu-inf. Nanoși Gyula, Nou, Nicolae Bolteș, Brad, toți câte 50 cenți; Ioan Constantin, Daneș, Dumitru Prozan Haitur, Pavel Comșa, Fofeldea, Hario Eleorstorfean, Feleag, Petru Micu, Cornățel, Chirion Vulcan, Zlatna, Ioan Pleșca, Vecerd, Magdalena Filip, Dejani, Nicolae Postea, Sasata, Petru Roșca, Ocna, Ioan Hordobeț, Ilimbav, Iosif Jianu, Alțna, Toma Achim, Fofeldea Todosie Hordobeț, Simion Manișor, ambii din Ilimbav, Nicolae Boer, Beclean, George

Vlad, Daniil Flenchia, George Bârsan, din Ucea-sup., Nicolae Rațiu, Nucet, Iosif Gergeli, Ioan Gergeli, ambii din Beuiu, Ioan Maer, Nucet, Nicolae Copăcean, Beclean, Vasile Fuciu, Ioan Bârbat. Dumitru Bârsan, Dionisie Muntean, Ioan Giurgiu, Nicolae Pena, Savu Ciovica: Mateiu Muntean. Tine I. Dateș, Ioan Frățilă, toți din Ucea-sup., Ioan G. Silage Arpașul inf. toți câte 25 cenți; Petru Iaru, Nicolae Stroea, Ioan Morar, din Fofeldea, Toader Anghel, Ilimbav, Constantin Budac, Ioan P. Nan, Nechfor Glojâr, din Oprea-Cârțoșoara, 20 cenți; Vasile I. Sârbu, Arpașul-inf. Stofin Vas, George Jantea, ambii din Ucea-inf., Mateiu Hojcă, Beclean, fiecare câte 15 cenți; Eftimie Stanciu, Cincu-mare, Simion Opreșor, Ocna, Ioan Oros, Danil Brenz, George Escan, Ioan Hordobeț, Mihaiu Dobrilă Ioan Stoicuță. Vasile Gligor, Teodor Florea, din Alămor, George Vasilachea, Ioan Glăjar, fiecare câte 10 cenți; George Frățilă, toți din Ucea-inf., Avram Tătar, 15 cenți; Vasile Orețiu, ambii din Arpașul-sup., 5 cenți.

Trandafir Dragomir,
paroch gr.-or.

CRONICĂ.

Sfințire de biserică. Duminecă, în 22. Nov. c. a. fost sfințirea bisericii gr.-cath. din Feleacul-săs (tractul Bistriței), prin delegatul episcopesc canonicul Dr. Oct. Domide, fiind de față și protopopul Gerasim Domide. La actul sfințirii au luat parte 13 preoți, apoi o mare mulțime de popor: După sfințire a fost banchet și seara petrecere cu joc

Pentru biserică. Înscrierile poporului nostru gr. or. din Orăștie la »Fondul de zidire« a unei noue biserici, se continuă în mod vrednic de laudă. Până acum suma asigurată prin înscrieri se urcă după-cum scrie »Libertatea, la 11.385 cor.

Consemnarea sumelor contribuite de membrii comitetului central al »Asociațiunii« pentru muzeul istoric și etnografic.

I. Membrii ordinari:

1. Iosif Sterca Șuluțu, consilier de tribunal în pens., vice-prezident al »Asociațiunii« . . . . . C. 200—
- A mai dăruit 200 exemplare din partea VI-a »Memoriului« său, ce se vinde la libr. Krafft în Sibiiu cu C. 2-50.
2. Parteniu Cosma, dir. esec., Sibiiu . . . . . » 200—
3. Dr. Cornel Diaconovich, I secret »Asoc.« . . . . . » 100—
4. Nicolau Ivan, asesor consist., Sibiiu . . . . . » 50—
5. Dr. Atanasiu Marienescu, jude de tablă în pens, ... » 50—
6. Ioan Papiu, protopresbiter, Sibiiu . . . . . » 50—
7. Dr. Ilarion Pușcariu, Arhimandrit Sibiiu . . . . . » 100—
8. Dr. Eusebiu R. Roșca, dir. semin, Sibiiu . . . . . » 100—
9. Dr. Octavian Russu, avocat, Sibiiu . . . . . » 200—
- 10 Nicolae Togan, protopop, Sibiiu . . . . . » 40—
11. Ioan F. Negruțiu, profesor în Blaj . . . . . » 200—

II. Membrii suplenți:

12. Dr. Ilie Beu, medic, Sibiiu . . . . . » 100—
13. Dr. Vasile Bologna, dir. școl., Sibiiu . . . . . » 50—
14. Arseniu Bunea, secret. comit. grăniț., ... » 30—
- 15 Dr. E. Miron Cristea, asesor consistor, ... » 50—
16. Dr. Liviu Leményi, avocat, Sibiiu . . . . . » 50—

Ce înseamnă? Din Aciliu ni-se scriu următoarele: Învățătorul Nicolae Iosif din Aciliu, a fost palmuit în strada publică, după-cum se zice, pentru gura dînsului prea slobodă, de cătră locuitorul de aici, Vasile Drăgoiu, pentru care cauză s'a închiat la jud. reg. cerc. din Săliște ad Nr. 1903 B. 161/2 în 22 Iunie a. c. împăciuirea, ca Vasile Drăgoiu se solvească 40 coroane, în fondul bisericeii eventual școalei gr.-or. din Aciliu. Învățătorul susnumit, a insistat pe lângă Vasile Drăgoiu după oare-care timp, ca să-i dea la mână dînsului suma de 40 coroane, ceea-ce s'a și întemplat — și numitul învățător a ținut banii pentru buzunarul său propriu și până în ziua de azi nu a solvit banii la locul destinat. Întrebăm ce înseamnă asta?

Din Turda. Din Turda ni se scrie, că acolo a fost numit de administrator protopopesc provisor, în locul răposatului protopop Codarcea, simpaticul paroch gr.-cat. al Turzii, dl. Nicolau P. Rațiu.

Ni se scrie mai departe, că în 29 Nov. s'a ținut adunare bisericească la parochia din Turda veche sub presidiul dlui par. N. P. Rațiu și s'a hotărât întemeierea unei reuniuni de înmormântare, și a unei reuniuni pentru înfrumusețarea bisericeii. Președintele cele dintâiu s'a și ales în persoana dlui Dr. Eugen Pă'ăceanu. — Totodată s'a decis, că în 1 Ian. v. la anul nou, se se așeze în biserică portretul ctitorului Basiliu Rațiu de Nagylak, întemeietorul bisericeii din Turda veche, care e cea mai mare și mai la loc de frunte așezată biserică românească în Turda. Bas. Rațiu, fost canonic în Blaj, a fost de naștere din Turda, și mai pe urmă a fost și protopop al Turzii, căreia i-a zidit aceasta a doua biserică în mijlocul orașului.

Focul din Balomir. Despre marele foc din Balomir ni se scriu următoarele: Focul s'a iscat în ograda lui Solomon Danciu și fiind un vînt groaznic s'a răspândit cu iuteală De stîns nu putea fi nici vorbă. În un jumătate de cias stăteau în flăcări 52 de case. Groaza o măreau animalele, cari spăriate sberau prin grajduri. Au ars 4 oameni: 3 femei în vîrstă și o copilă de 3 ani; au ars mai departe 5 vite, 2 cai, 7 oi, și multe galițe. Pagubele s'au urcă la 57.235 cor și asigurat n'a fost nimic. Poporul din Balomir a ajuns în cea mai neagră miserie. Focul s'a iscat probabil din negrijă.

Zăpadă în Paris În Paris a nins doue zile într'una, așa că stradele au fost acoperite cu zăpadă groasă. Comunicația pe ulițe a fost întreruptă în mai multe locuri.

În luncă. În Regenburg (Germania) a apărut o nouă carte de regina României, poeta »Carmen Sylva«. Este o frumoasă poezie idilică de dragoste, în prosă. Foile nemțești scriu foarte lăudător despre ea. Cartea e împodobită cu două ilustrații de pictorul român Grigorescu.

Cămătar omorît. Ovreur Izrael Zipser din Körsmezó (Maramurês) birtaş și cămătar, a fost ucis în sara 20 Nov. c., fiind lovit în cap cu săcurea. Să crede, că Zipser este jertfa răsunării vre unui creștin dintre aceea, pe cari i'a despoiat cu cămătăria lui nemiloasă

Răscumpărarea zilei numelui. Măestrul măsar, Victor Preda din Avrig, membru al »Reuniunii sodalilor români din Sibiiu«, a dăruit drept răscumpărare a felicitărilor la numele seu suma de 10 cor. la fondul de 20 bani, întemeiat de Reuniune cu scop de-a cumpăra o casă cu hală de vînzare pe seama meseriașilor nostri.

O mare moștenire. Avocatul din Tinca (Bihar) Petric, a fost avisat de ambasadorul austro-ungar din Berlin, că a răposat acolo unchiul său și înainte de moarte și-a lăsat averea rudeniilor sale din Ungaria, familiilor Petric. Averea se urcă la 60 milioane marce, din care familiile Petric vor primi 8—10 milioane.

**Bilete de o nunie și de vi-
sită.** La tipografia noastră au sosit
cele mai moderne și mai elegante
bilete pentru anunțuri de nunie
și bilete de vizită. Comandele se
fac prompt și cu prețurile cele mai
moderate.

Cu rambursă. Mai mulți din iubii
noștri cetitori cer să le trimitem »Călin-
darul Poporului« pe 1904 cu rambursă, adică să
plătească la postă când sosește. Vestim pe
toți, că trimiterea în chipul acesta a Călin-
darului costă prea mult și e cu mult mai bine
a trimite prețul Călindarului (46 bani) cu
mandat postal ori în timbre postale puse în
o scrisoare cu 10 bani, ear' aceia, cari își
renouiesc abonamentul pe anul viitor pot să
trimită prețul Călindarului de odată cu abo-
namentul.

»Cartea de Aur«. La librăria noastră
se află de vânzare »Cartea de Aur« de dl.
T. V. Păcățianu, vol. II cu prețul de 10 cor.
și porto 20 bani.

La nrul de azi al »Foi Poporului«
sunt alăturate ca supliment două pagini cu anun-
țuri și inserate.

Societatea »România Jună« din Viena
a ales pentru anul administrativ 1903—1904
următorul comitet: Președinte Mihai Popovici
stud. jur., vicepreședinte Vasile Reus de
Mirza stud. techn., secretar I George No-
vacovici stud. jur., secretar II Eutimie de
Cercavski stud. jur., cassar Laurențiu Luca
stud. med., controlor Caius Pop stud. jur.,
bibliotecar Arsenie Davidescu student med.

Reuniunea femeilor române din Blaj
a hotărât ca în fie care Duminecă sara
se aranjeze conveniri sociale în noul local al
Casinei. Convenirile s'au început Duminecă
în 6 c.

La despărțământul femelesc întregitor
al »Reuniunii sodalilor români din
Sibiu«, alcătuit cu scop de a ajuta Reuniu-
nea amintită în lucrările ei și cu deosebire
de-a cultiva între femeile, ce stau aproape
de meseriașii noștri, simțul de asociere, de-a
lucra pentru cultivarea femeilor în industria
de casă, în treburile de grădinarit și în ale bu-
cătăriei, de a aduna Daruri de Crăciun pen-
tru săracii noștri, de-a pune temelii așeză-
mântului. »Masa învățăceilor meseriași« etc.
S'au înscris următorii membri cu taxa lu-
nară de 10 bani și anume: Elisabeta Po-
ponea, presidentă. Paraschiva Cioran, v. pre-
sidentă; Elena Baltes, Elisaveta Florea, Maria
Greco, Elena Grindean sen., Ana Aron, Ma-
ria Imberuș, Elena Sift, Elena Sander, Ana
Imberuș, Maria Meda; Elena Baciu, Elena
Roman, Paraschiva Stoica, Paraschiva Apol-
zan, Ana Bulea, Paraschiva Veza, Paraschiva
Simtion, Eugenia Marcu, Ana Ciontea și
Elena Grindean, jun, totodată membri în com-
itet. Elena Georgescu, Ema Marcu, Elisa-
veta Candid Popa, Maria Cioran, Paraschiva
Tălmăcean, Maria Grindean, Maria Baltes,
Silvia Baltes, Maria Simtion, Maria Sonder-
reger, Ioana Rebea, Amalia Pop, sen., Ama-
lia Pop, jun, Paraschiva Prașca, Maria Mihaiu
Elena Sêrbu Maria Solomon, soție de preot,
(Porumbacul-de sus), Safta A. Patea, soție
de colector și Ana Ilie Poșia, ambele din
Porumbacul-de-jos.

Comitetul »Reuniunii meseriașilor ro-
mâni din Bistrița« după-cum scrie »Voința«,
în ședința sa de Duminecă 29 Noemvrie n.
și-a ales ca secretar pe dl Teodor A. Bogdan,
învățător. Precum ni-să comunică din sinul
Reuniunii, alegerea aceasta s'a făcut cu
gândul și dorul de a face un pas spre re-
culegerea și înălțarea de nou a Reuniunii.
Meseriașii noștri sperează mult dela con-
cursul dlui învățător Bogdan, pe care îl
cunosc ca pe un colindător neobosit, când
e vorba de a aduna la un loc pe toți acei,
cari au suflet cald și înțelegere pentru un
lucru nobil.

Adunarea generală a XV-a »Reu-
niunii române de agricultură din co-
mitatul Sibiu, precum aflăm, se va ține în
comuna Săcel (lângă Seliște) în una din Du-
minecile lunei curente după c. n.

Conferențe populare. În Seliște s'a
inceput de nou șirul conferențelor sau prele-
gerilor populare. Cea dintâiu a ținut-o dl. Dr.
N. Calefar despre nutrimente. Azi Duminecă
va prelege dl protopresbiter Dr. Stroia.

Foc în Sadu. Luni seara s'a iscat un
foc în Sadu, (l. Sibiu) căruia i-au căzut pradă
4 case și 5 șuri.

Vremea. Avem o iarnă moale, sau
mai bine zis o toamnă lungă. Zilele trecute
au fost vânturi mari pe la Sibiu, vânturile mun-
ților sunt acoperite cu zăpadă, dar' încolo
zilele sunt primăvăratice.

Foaia »Meteor« profetește următoarele
despre vreme: În Decemvrie va fi tot timp
moale, ici-colea cu ploi; numai la Crăciun
va fi frig mai mare, dar' acesta nu va ține
decât câteva zile.

Institutul meteorologic profetește ase-
menea vreme statornică, cu umezeală.

În memoria lui Dr. Rațiu. În 4 l.
c. s'a împlinit anul dela moartea marelui
bărbat al poporului nostru, Dr. Ioan Rațiu.
Din acest prilej s'a servit Duminecă în 6 l. c.,
la biserica gr-cat. română din Sibiu un
părăstas, fiind de față membrii familiei, apoi
mulți din inteligența din Sibiu și popor.

Monumentul independenței. »Moni-
torul oficial« din România publică decretul
regal prin care se decretează că pentru pu-
nerea în executare a legii din 6 Decemvrie
1902, privitoare la ridicarea în București a
unui monument în amintirea războiului ne-
tărnării și în onoarea armatei, se numește un
comitet compus din: Alțeta Sa Regală Prin-
cipele moștenitor Ferdinand al României;
Aurelian Petre S., președinte al senatului;
Budisteanu Const., comandant de divisiune
și senator; Cantacuzino George G, senator;
Carp Petru S., deputat; Haralambie Nicolae,
general de brigată; Manu George, senator;
Pherekyde Mihail, președinte al adunării de-
putaților; Rosetti Teodor, senator, și Sturdza
Dimitrie, președinte al consiliului de ministrii.

Dela teatru. Săptămâna aceasta sau
dat două piese noue. Una a fost: »Der
Kellermeister« operetă în 3 acte, cealaltă.
»Der Strom«. (rîul). Sugetul acestei piese
din urmă e luată din viața țărănească. Su-
getul e următor: Tatăl murind lasă un te-
stament, pe care însă feciorul cel mai mare
il falsifică, ca averea să-i rămâie întreagă lui.
După nouă luni însă frații ceilalți află lucrul
și cel mai tinăr pică în riu împreună cu cel
mai mare, luptându-se pe marginea rîului, și
amândoi mor. Actorii au jucat foarte bine.
Mai cu seamă și-a jucat bine rolul noua ac-
triță Maria Scherer.

Statua lui Leo XIII. Orașul natal al
reșosatului papă, Leo XIII, Carpineto, voiește
să ridice o statuă imponentă în aducerea
aminte a fostului cap al bisericii catolice. Sta-
tua va fi ridicată pe dealul Semprevisa.

Clumă în Smirna. Din Constantino-
pol se vestește, că în Smirna (Asia mică) a
murit de ciună un fecior. S'au luat măsuri
pentru a se împedea răspândirea boalei.

Sarafov în Belgrad. Vestitul șef al
revoluției bulgare din Macedonia, Boris Sa-
rafov e așteptat în capitala Sêrbiei, unde va
ține conferențe despre starea creștinilor din
Macedonia.

O biserică în primejdie. Din Madrid
se vestește, că boltitura bisericii din Toledo
e crepată și amenință cu ruinare. Biserica
din Toledo e una din cele mai mărețe bise-
rici ale Spaniei.

Rêsbunare. Măistrul Nicolae Doboșan
din Berecsêu (Banat) a emigrat astă primă-
vară la America și aflându-și ocupația a scris
nevastei sale să merge și ea. Nevasta a tot
amînat plecarea și Doboșan a aflat, că ea are
legături de dragoste cu un vecin. Omul chi-
nuit de gelosie a plecat din America și Du-
minecă seara, în 6 l. c., a sosit acasă, unde
de fapt a aflat la nevastă-sa pe vecinul. In-
furiat, el a descărcat două gloanțe de re-
volver asupra vecinului, omorîndu-l, apoi s'a
înștiințat de voie bună la gendarmi.

Cărți noue. Au ieșit în tipar Co-
lecțiuni de cântece și cântări biseri-
cești pentru scoalele populare de N. Stoicovici.
Partea II Editura librăriei Ciurcu, Brașov.
Prețul 60 bani.

Dispute cu Nazarenii, II. Editura
librăriei dicesane din Caransebeș. Prețul 20
bani. În această broșură se combat învățăturile
nazarene (sau a pocăiților) »Despre botez«,
învățături, cari atît din punct de vedere teo-
retic cât și practic sînt cele mai ademeni-
toare pentru popor.

Tot la librăria din Caransebeș se poate
căpeta broșura: »Între Nazarenii«. Acea-
sta broșură espune pe scurt învățăturile de
credință și morală ale Nazarenilor, organi-
zarea disciplina și cultul lor; imputările ce le fac
Nazarenii bisericii noastre; decursul unei
»adunări« nazarene și pericolul, la care sînt
espui Nazarenii din punct de vedere național.
Prețul unui exemplar 20 bani.

Licitație benevolă. Vineri, în 18 l.
c. la 10 ore a. m. se va vinde prin licitație
de bună voie grădina dlui I. Sêrbu, aflătoare
în nemijlocită apropiere de Sibiu. Licitația
se ține în cancelaria notarului public, B. Sva-
tics, strada Cisnădiei nr. 3. Grădina, îm-
preună cu pământurile aparținătoare ei, este
în mărime de 9 jug. și 661 stânjani □ și
cuprinde peste 100 bucăți de pomi roditori
nobili și aproape 200 de acați și e foarte aco-
modată pentru albinărit, ca teren pentru fa-
brică sau alte întreprinderi. Prețul de stri-
gare e 10.000 cor.

»Anker«. Atragem atenția asupra in-
seratului din nr. de azi al băncii de asigurare
»Anker« din Viena. »Anker« este o bancă
mare și una dintre cele mai solide.

Atragem luarea aminte a cetitorilor
asupra inseratului din numărul de azi despre
atelierul fotografic al dlui W. Auerlich, unui
dintre cele dintâiu ateliere fotografice la noi.

Prețul bucatelor.

În Făgăraș, la tîrgul de săptămână
din 4 l. c., bucatele au avut următoarele prețuri:
Grăul hectolitru 11 80—13 20 cor.; grău
mai slab 9 50—10 50. Săcara 8—9 cor.
Orzul 7—7 50. Ovêșul 4 50—5. Cucuruz
7—10 cor. Sămînța de cânepă 7—8 cor.
Cartofii 2—2 40 cor. Mazărea 12—24 cor.
Fasolea 13—14 cor. Lintea 12—24 cor.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRAȚIEI.

I. R. Rusoiu în M. Frata porto pentru
ambele cărți 20 bani.

G. G. în Pianul-de-jos, din numerii ceruți
nu mai avem.

I. C. în Mueru. Nrii ceruți nu-i mai avem.
Dacă și se perde vre-un număr, scrie-ne numai decăt.

T. T. în Peștea Cere catalog de cărți dela
librăria Ciurcu din Brașov sau Simtion din Arad;
acolo vei afla mai multe.

S. P. în Top. Trimite-le, că acum e vremea.

I. Cr. în C. Dacă mortul nu a avut copii
și n'a făcut testament, au neamurile să i-a averea;
pentru împărțire mergeți la notarul public.

C. în Santău. Dela autor în B. Comtos
(Nagy-Komlos)

I. B. în G. Poesiile trimise sînt toate cu-
nosute și publicate. Foaia cu 1 Ian. nu se poate
abona decăt pe un jumătate de an (2 cor.)

Gr. I în Teregova. Se pot trimite 10
numeri sub o fâșie pe 1/2 an cu 15 cor. Foaia
noastră e mare și mai bună, ca cea pomenită de
d-ta. — »Cartea de Aur« e istorică.

Dini I. B. în Trembowla abon. »Gaz. Tran-
silvaniei«, pentru »Călin Poporului« trimite 46 bani.

Proprietar, editor și redactor responsabil:

Silvestru Moldovan.

Tiparul »Tipografie« Iosif Marschall.

147 5-10

Asortiment frumos

de

Mănuși de iarnă

de stofă și de piele

recomandă

cu prețurile cele mai ieftine urmașului lui
G. Krigovsky & nepot**A. Bittermann**183 1-3 Strada Cisnădiei
vis-à-vis de hotelul „Împăratul roman”.**ECOURI.**

A apărut astăzi

„Călimdarul Lumei Ilustrate”

— pe anul 1904. —

Și conține o materie aleasă și variată, cu splendide ilustrații, și un frumos supliment care va face ori-cui o surprindere plăcută.

„Almanachul Folositor” pentru care M. S. Regina a binevoit să acorde publicarea articolului „Casa Ideală”, conține rețete folositoare pentru ori-cine.

Almanachul va apăre peste zece zile.

Prețul fiecărui calendar e un leu în capitală și 1.30 în provincie se găsește spre vânzare la toți librării și la editor

182 1-3 **Ig. Hertz, București.****Eftin de minune și real**

Garanță:
pe 8 zile de probă.

Colecție vrednică de lăudat
12 obiecte exact conform ilustrației
numai cu fl. 2.95.

1 orologiu de buzunar de nickel rem. cu umblet regulat și cu garanță pe 3 ani, 1 lanț pancerat din goldin veritabil sau nickel, 1 adans (joujou), 3 inele pentru degete cu pietri colorate, 2 ace de cravată, 2 inele pentru urechi, 1 broș, toate obiectele în esecția cea mai frumoasă din aur double american și o cutie pentru orologiu.

Mai departe oferim:

Nr. 3024 1 orologiu goldin de serviciu fl. 2.90.

Nr. 3074, 1 orologiu deșteptător cu umblet bun fl. 1.30.

Nr. 3006, 1 lanț pancerat din argint veritabil fl. 1.20

1 broș din argint veritabil aurit sau oxidat, un joujou sau ac de cravată cu ehipul papei în photo-email fl. 1.74.

Espeția după primirea banilor sau cu rambursă. E permisă schimbarea sau banii se retrimite.

Kappellner & Holzer

Furnizor al oficialilor de stat c. și r.

Cracovia, strada Dietel 68/X. (Austria).

Preț-curanturi ilustrate gratis și franco, 158 5-5

— Agenți se caută. —

P. T.

Cu prezența imi permit a vă aduce la cunoștință, că cu 7 Decembrie a. c. în Sibiu în **Strada Faurului nr. 7** în casa proprie sub firma

Rudolf Henter

am deschis o prăvălie specială pentru cele trebuincioase la spălarea rufelor (săpun, vinețală, leșie, sodă, săpun de toaletă) cum și de luminări și articoli pentru frizat.

Praxa și cunoștințele mele în această branșă mă pun în poziția plăcută, de a putea servi pe stimații mei mușterii cu producții dela firme de clasa primă pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Rugându-vă pentru sprijinul încât se poate mai numeros al întreprinderi mele, vă asigur deja de acum un serviciu prompt și real

Cu toată stima

Rudolf Henter,

Sibiu, strada Faurului nr. 7.

181 1-1

O nouă prăvălie.

Prin aceasta aduc la cunoștința on. public că 'mi-am deschis în
Str. Cisnădiei Nr. 34.

Prăvălia de droguerii medicinale și chimicale,

care este în legătură cu manufactură fotografică și parfumerie.

Prăvălia fiind deja deschisă, cu distincă stimă mă rog pentru
spriginul călduros

168 3-3

Carl Morscher, magistr.**Deschidere de prăvălie.**

Avem onoare a face cunoscut P. T. public, că în piața de
aici noi cu 14 Septembrie a. c. vom deschide o prăvălie

de confecțiuni pentru dame**și domni de rangul prim;**

noi îngrijim aprovizionarea prăvăliei noastre personal în Viena și
Berlin și aducem lucrurile cele mai frumoase și mai nouă ne vom da
silință a face astfel de prețuri, ca să putem susținea ori-ce concurență.

Pentru numeroase vizite se roagă

Cu stimă

98 10-10

LUDVIG FERENCZ & COMP.— **Strada Cisnădiei nr. 2.** —

Hotel „Împăratul Romanilor” local în colț, mai înainte Krassowsky.

„Anker” Societate de asigurare pe viață și rente, în
Viena I. Hoher Markt nr. 11.

(Înființată la 1858)

În România ca societate străină singură concesionată și admisă.

Averea totală . . . . . 153 milioane Coroane.

Fondul de asigurare 516

Plătiri până acum 248

În anul 1902 au primit cei asigurați cu parte de câștig pentru cas de moarte și asigurările mixte după planul A de div. 25% a premiului anual plătit în număr, pe când la asigurările mixte și de cassa de economii după planul B de div. (dividendă ce anual se urcă) s'au plătit în număr 3% a tuturor premiilor plătite dela începutul asigurării, anume

după 3 ani. . . . . după 4 ani, ... după 5 ani

9% . . . . . 12% 15%

după 6 ani, ... după 7 ani, ... după 8 ani,

18% . . . . . 21% 24%

Asigurări avantajoase de zestre și mixte.

Premii moderate. — Condiții favorabile. — Siguranță absolută.

Cu prospecte și deslușiri servește cu plăcere

Agentul nostru general plenipotențiat dl FRITZ SCHMIDT

în Sibiu strada Margarethen nr. 8

cărnia cu 1 Dec. c. 'i-am predat și agentura principală în Sibiu.

P. T. domni contrahenți sunt totodată cu stimă rugați ori-ce cuitări de premii a le plăti
numai la dl SCHMIDT, care va avisa scadența lor totdeauna la timp.

177 2-3

Modă de domni.

Negutătorie specială de articoli
de trebuință pentru domni!

Iulius Zintz

Piața mare nr. 21.

Asortimentul cel mai bogat în tot felul de articoli aparținători acestei specialități. Cu deosebire fac atent p. t public la frumosul asortiment în cămeși, ismene, batiste, gulere, manșete, ciorapi și cravate cum și albituri Jäger de W. Bengers fii, Bregenz 180 1-3

Gust elegant pe lângă prețuri efitine.

Modă de domni

Reproduceri în mare cu toate prețurile. Garanță pentru asemănare

Atelier fotografic Mysz

Sibiului, str. Măcelarilor nr. 6, (în fața cu hotel Meltzer).

Recomandă atelierul meu arangiat în conformitate cu timpul modern pentru confecționare de icoane mărite în fotografie și pictură în oleu, precum și pentru tot felul de fotografii.

	bucăți											
	1	3	6	12	1	3	6	12	1	3	6	12
Portret format visit	1.20	1.50	2.00	3.00	1.50	2.00	2.50	3.50	2.00	2.50	3.00	4.00
Figura întreagă format visit	1.50	2.00	2.50	3.50	2.00	2.50	3.00	4.00	2.50	3.00	3.50	4.50
Format Makart mic	1.60	2.00	2.50	3.50	2.00	2.50	3.00	4.00	2.50	3.00	3.50	4.50
Cabinet	2.00	2.50	3.00	4.00	2.50	3.00	3.50	4.50	3.00	3.50	4.00	5.00
Makart mare	2.50	3.00	3.50	4.50	3.00	3.50	4.00	5.00	3.50	4.00	4.50	5.50
Boudoir	2.50	3.00	3.50	4.50	3.00	3.50	4.00	5.00	3.50	4.00	4.50	5.50

Atrag deosebita atențiune la prețurile ieftine și la escutarea frumoasă a icoanelor.

Grupe de familii, școală, reuniuni ș. a. se escută cu prețuri extraordinare ieftine.

184 1-10

Ca cadou de Crăciun și Anul-Nou

395 bucăți cu fl. 1.85.

Un celegiu escelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 24 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lant aurit; un admirabil ac de cravată cu brillant-simili; un inel aurit cu peatră imit pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constătătoare din humbi de manșete, gulere și un piept, gar. 3%, aur-doublé, 6 bucăți batiste de buzunar, gar de in; unelte de scris elegante de nikel; o etui de cglingă de toaletă cu un pepten frumos; un săpun de toaletă aromat'c; o carte de notițe legată; 12 bucăți de bilete artistice a bărbaților renumiți ai secolului trecut, 72 buc vene de cancelarie engleze și încă 290 bucăți d'verse, cari sunt folosite în casă, sunt gratis!

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de esport

H. Spingarn, Cracovia, nr. 80.

La cumpărare de două pachete dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tășuri. La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimit numai decât înderept bani. 167 3-5

Numai marfă solidă și bună.

Deposît vinez de ghetă de primul rang.

Repararea ghetelor vëndute de mine se face efitin.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public și domnilor militari, că pentru apropiatul sezon de iarnă mi-a sosit un bogat asortiment de

Ghete pentru militari, domni, dame și copii

frumoase și fără defecte

în ori-ce sortă și de toate prețurile, pe cari le-am cumpărat în persoană în Viena și Budapesta, și că le vënd pe lângă serviciu prevenitor și cinstit cu cele mai efitine prețuri.

Recomandându-mi întreprinderea onoratului public și domnilor militari, semnez

Cu deosebită stimă

Victor Dressnandt, boltă de ghetă.

169 8-3 SIBIU, strada Cisnădiei nr. 11, (în dreapta dela poartă),

Comande după măsură fără ridicarea prețului.

Lemne de foc de fag.

Subscrisul ofer lemne de foc de fag prima calitate, neplutite:

	1 metru stânjen	1/3 metru stânjen	1/4 metru stânjen
In magazin	C. 21 --	C. 10.50	C. 5.44
Dus acasă	C. 22. --	C. 11.10	C. 6.16
Tăiate și crepate și duse acasă	C. 25.80	C. 12.90	C. 6.94

Comande se primesc la:

G. Scheyhing, strada Cisnădiei nr. 20
J. Joh. Keil, Piața-mare nr 11
Fritz Hemper, strada Pintenului nr. 12
135 7-10

Carl Albrecht, strada Ocnei nr. 15
în magazin, Piața Gărei (Bahnhofplatz) 2.
Cu distinsă stimă
G. Scheyhing.

Negutătorie cu vechiu renume, existând de 53 ani.

Hugo Lüdecke

giuvaergiu

Sibiului, Piața-mare.

Cel mai mare deposit de giuvaere, obiecte de podcabă, obiecte de aur și argint de tot soiul.

Deposît de fabrică de utersilii bisericesti, pentru bisericile gr-orient. și gr-cat. 156 3-10

Ieftin și aduce fructe bogate!

Pentru economi și crescători de vite.

Recunoscut de cel mai bun

dres de nutreț

pentu toate animalele și galitele este

dresul de nutreț, din Sebeșul-săs. Regensburg

produs în fabricile lui Louis Meise în Sebeșul-săs. (Transilvania) și Regensburg (Bavaria). Prin acest dres se ajung rezultate splendide. Mare medalie de aur, medalie de onoare dela espositiile din Londra, Bruxela, Paris, Hamburg, Viena și Budapesta. Numeroase scrisori de recunoștință.

95 10-52

Ingrășare repede! Carne bună! Lapte mult și bun! Scut contra boalelor și epidemiilor!

Biroul central de vëndare a fabricii chem. a lui Louis Meise în Sebeșul-săs.

Budapesta VI. strada Nagy János nr. 5.

Prețul per pachet 1/2, chlgr. 90 bani, 9 pachete 4 1/2, chlgr. pe postă franco și cu rambursă 8 cor.

La fiecare transport este alăturat instrucție de folosire.

Avis.

Ne luăm voce a aduce la cunoștința on. public, că avem în

Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 10

O mare prăvălie de modă

în care se vînd toate soiurile de pâlării de modă pentru dame, copii și copii, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Afară de aceea avem gata în deposit tot felul de articoli de modă, pe cari îi primim dela cele mai renumite fabrici din țeară și străinătate.

Pentru binevoitorul sprigin se roagă

Cu stimă

114 10-10

I. & O. Gasser.

Senegin

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofticeii, tusei măgărești, catarului, astmei, greutății de respirat, lungoarei și tusei sîci. **Vindecă sigur și repede.** Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelilor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgârchiurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sîngelui. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Kaljodsarsaparil. Mijloc excelent pentru curățirea sîngelui la sifilis, morburile tineretelor. 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburii, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de încheierea scaunului numai decît să comandeze **Laxbonbons**, zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Cornel Demeter, 137 4-10
apotecar în Békás Megyer. (Budapest mellett).

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului
pentru sezonul de toamnă și iarnă

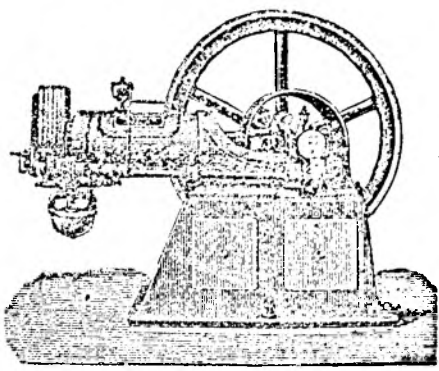
noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe englezești, franțuzești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestminte precum: Sacko, Jaquete, fracuri și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru **pardisiuri** și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** confecționate în atelierul meu îmi permit a atrage deosebita atențiune a on. domni preoți și teologi absolvenți în casuri de urgență confecționez un rind complet de haine în timp de 24 ore.

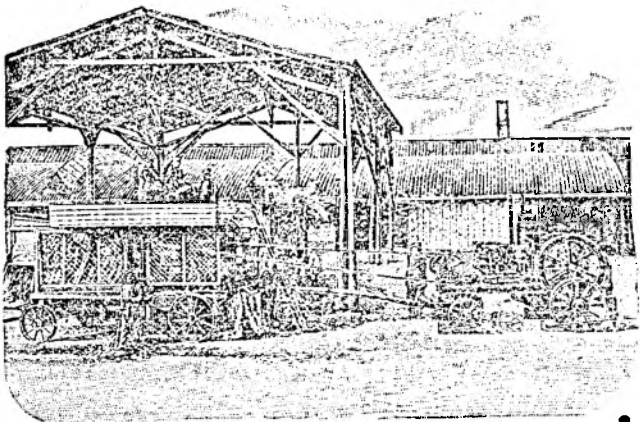
70 14-

De însemnătate pentru morari și
toate celelalte ramuri de industrie!
De însemnătate pentru proprietari și economi!
Locomobile de petroliu „OTTO“

cea mai ieftină și mai bună putere motrice
pentru îmlătire.

Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO“ de petroliu,

renumit pentru simplitatea
sa, ieftinătatea cu care se poate
mina, minarea ușoară, siguranța
folosirei.

Langen & Wolf,
fabrică de motori de gaz,
Budapesta VI. Váci-körút
nr. 59.

Representanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini

Andrei Török
în Sibiu.

Acolo se pot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.
Informațiuni, planuri și preliminar de prețuri se dau gratuit. 10 11-12

Ioan Gebora

neguțătorie de haine bărbătești
Sibiu, Piața mică, nr. 10.

Asortiment bogat de stoffe de modă

și anume producție din țeară cum și fabricate engleze și
de Birminghă, veritabile.

171 3-10

Deposit de haine gata pentru domni și copii.

Mostre la cerere gratis și franco.

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

din Sibiu

107 5-

—># Intemeiată la anul 1868 #<—

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune,
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întregă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: 95,727.010 coroane. Capitale asigurate asupra vieții: 10.102.362 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 3,249.332 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,920.063 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etajiu I., curtea I.,
și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum
și dela subagunții din toate comunele mai mari.

Mijlocul Palais

pentru întinerirea părului

redă părului încăruntit culoarea originală. Nu colorează pielea capului, nu petează albiturile și are deosebitul avantaj, că întărește locul părului de cap și e cu totul nevătmător. 179 2-6

Prețul unui flacon cor. 2.

Depositar principal în Budapesta: la farmacistul Otto Petri I. Atilla körut Nr. 51.

Pentru comuna Ucea-de-jos (Comitatul Făgărașului)

să caută un cărcimar și boltaș român, om harnic. Localitățile unde se va purta această negustorie sunt la cea mai bună poziție din comună. Detalii da

178 2-8 Primăria comunală.

Institut de credit funciar din Sibiu.

Strada Pintenului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.**Scrisuri funciare,**
sentite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cauciune și vadiu și ca cauciuni de căsătorii militare.

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.**Avansuri pe efecte publice.****Credite de cont-curent**
contra întabulări și altă garanță.**Esecutarea**

de fiecare afaceri de bancă și de zarafie prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vânzarea de efecte publice monete străine,

răscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

încasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinătate,

îngrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

închirierea de resorturi de case de fer

(safe deposits), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 140 4 26

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Liferantul curții ces. și reg. Esposiția Paris: Medalia de aur.

FERNOLLENDT**Vacs de ghete și papuci,**

cel mai bun din lume, se svântă curând, are lustru foarte frumos și nu strică pelea de loc. — Infinitat la anul 1832. — Depositar fabricii Viena I. Schulerstrasse nr. 21.

102 9-26 Se capătă în toate locurile.

Paul Nendvich în Sibiu.**Cuptoare și cuptoare de fert.**

(Sparherde),

De toate prețurile,

în esecutarea cea mai simplă și

cea mai bogată.

Liferarea se face din

Sibiu și Alba-Iulia.

sau la dorință 184 5-5

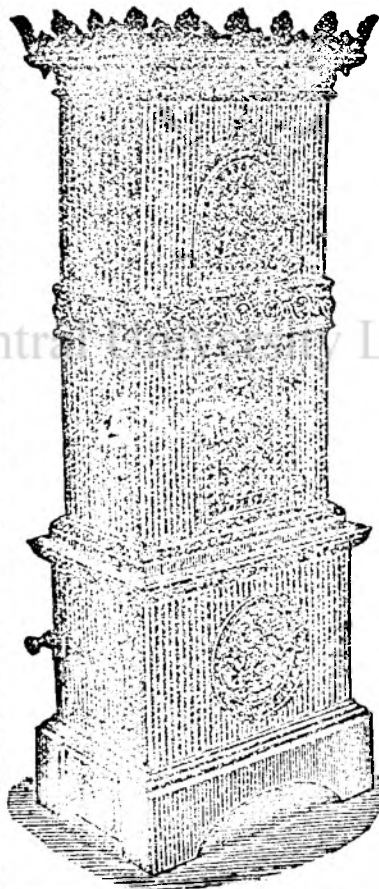
franco

la ori-care stațiune de cale ferată.

Liste de prețuri la cerere.

Paul Nendvich

deposit în A.-Iulia.

Oare de atelier dela 8 dimineața până la 7 oare seara.

Atelierul fotografic aranjat de nou al lui**Wilhelm Auerlich**

în Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 53.

Prin aceasta îmi permit cu toată onoarea a face cunoscut că cu ziua de azi m'am mutat din vechiul meu atelier, strada Cisnădiei nr. 53 în atelierul fotografic din aceeași casă, (edificiul de mijloc) zldit după stilul cel mai nou și acolo m'am aranjat conform cerințelor celor mai moderne și m'am provăzut cu cele mai nouă aparate, încheieri momentane etc

Este de relevat, că prin instalarea aparatelor celor mai nouă de luminat cu lumină electrică s'a făcut posibil a putea face luări fotografice și dacă se lasă cea mai mare întunecime. Aceste fotografii la lumină mălestrită nu sunt de loc în nici o privință îndreptul celor făcute la lumina zilei și nu sunt de confundat cu fotografiările la lumina electrică cu magnesium.

Pentru comoditatea prea stimaților mei mușterii am deschis în parter un canton, unde de aci înainte se resoalvă toate agendele de afaceri.

Cu deosebită stimă

Wilhelm Auerlich.

174 2-5

Fotografieri la lumină electrică până la 7 oare seara, fără urcare de prețuri.